

Analyse sportbehoefte Nieuw West

Eindrapport

Jan van Eck

Analyse sportbehoefte Nieuw West

Eindrapport

Amsterdam, 12 oktober 2009

Jan van Eck

DSP-groep BV
Van Diemenstraat 374
1013 CR Amsterdam
T: +31 (0)20 625 75 37
F: +31 (0)20 627 47 59
E: dsp@dsp-groep.nl
W: www.dsp-groep.nl
KvK: 33176766 A'dam

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Sportdeelname Nieuw West	4
2.1	Huidige sportdeelname	4
2.2	Ambitie toekomstige sportdeelname	6
2.3	Autonome factoren en sportdeelname	7
2.4	Interventies op sport- en beweeggedrag	9
2.5	Conclusie	10
3	Verenigingssport	11
3.1	Algemene trends	11
3.2	Buitensport	12
3.3	Binnensport	18
3.4	Zwembaden	23
4	Commercieel sportaanbod en individuele sporten	24
4.1	Inleiding	24
4.2	Fitness/lifestyle sporten	24
4.3	Overig commercieel aanbod	30
4.4	Individueel sporten in de openbare ruimte	31
5	Sportstimuleringsbeleid	33
5.1	Sportstimuleringsbeleid en -programma's	33
6	Conclusies en aanbevelingen	36
	Bijlagen	
Bijlage 1	Bevolkingsprognoses stadsdelen Nieuw West	42
Bijlage 2	Sportparken Nieuw West en bespelingsgraad	43
Bijlage 3	Binnensport Nieuw West en bezettingscijfers	44

1 Inleiding

De drie stadsdelen in Nieuw West (Geuzenveld-Slotermeer, Osdorp en Slotervaart) willen inzicht krijgen in de toekomstige sport- en beweegbehoefte en de daarmee samenhangende (sport)accommodatiebehoefte in Amsterdam Nieuw West. Het doel is een aantrekkelijk woon- en leefgebied creëren voor de (toekomstige) bewoners van Nieuw West. In de woorden van de opdrachtgever: “Waar zetten we op in en hoe vertalen we dat ruimtelijk en programmatisch?”

Meer in het bijzonder gaat de aandacht daarbij ook uit naar de sportparken De Eendracht en Ookmeer en de plannen rond Koers Nieuw West. Er zijn plannen om fors te investeren in sportpark De Eendracht. Dit park zal dan ook prominent onderzocht worden ten aanzien van indeling en faciliteiten, beheer, gebruik en potentie. Doel is om investeringen goed te legitimeren, kansen aan te geven, het gebruik te optimaliseren en de exploitatie te garanderen.

De gemeente Amsterdam heeft DSP-groep gevraagd om een analyse te maken van de toekomstige sportbehoefte in Nieuw West. De analyse is gebaseerd op een grote hoeveelheid bestaande bronnen en gegevens, zowel op lokaal als op landelijk niveau.

Door het verbinden en extrapoleren van data ontstaan nieuwe inzichten op de sportbehoefte in Nieuw West. Dit rapport is dus geen samenvatting van de vele bestaande plannen en onderzoeken. We leggen verbindingen tussen de data die in de diverse bronnen beschikbaar zijn. We gaan dan ook slechts beperkt en op hoofdlijnen in op de (algemene) trends in sport en sportgedrag. Hiervoor wordt verwezen naar de in dit onderzoek betrokken bronnen. Het verzamelen van nieuwe gegevens (bijvoorbeeld door enquêtes onder bevolking of sportaanbieders) maakt geen onderdeel uit van deze opdracht.

Omdat het hier om een toekomstperspectief gaat, worden in de analyse aannames gedaan. Daarbij is steeds aangegeven waar de aannames op gebaseerd zijn (bijvoorbeeld extrapolatie van de huidige sportparticipatie).

De opdracht bestaat uit drie onderdelen:

- analyse en ordening van de huidige beschikbare informatie;
- inzicht in aanvullende informatie en/of onderzoek dat noodzakelijk is om de toekomstige behoefte te bepalen en
- doorrekening van bevindingen, beleidsdoelstellingen en -ambities en trends naar toekomstige sport- en accommodatiebehoefte. De doorrekening wordt gemaakt voor Nieuw West, waarbij specifiek aandacht is voor de sportparken Eendracht (stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer) en Ookmeer (stadsdeel Osdorp) en het sportprogramma van Koers Nieuw West.

Meer specifiek gaat het om de volgende opgaven:

- *sportpark De Eendracht*: legitimatie en haalbaarheid van investeringen en richting/strategie voor de ontwikkeling van het sportpark;
- *sportpark Ookmeer*: richting/strategie voor de toekomstige profilering van het sportpark en
- *Koers Nieuw West*: richting/strategie voor samenvoeging van de sport-programmering en het sportbeleid in Amsterdam Nieuw West.

2 Sportdeelname Nieuw West

2.1 Huidige sportdeelname

In Amsterdam ligt de groei in sportdeelname boven het landelijk gemiddelde: van 56% in 2003 naar 65% in 2006¹. Landelijk lag de sportdeelname in 2003 op 61%; in 2007 was dit 67%.

Als we sportdeelname in Amsterdam bekijken in relatie tot een aantal persoonlijke kenmerken, zien we het volgende beeld:

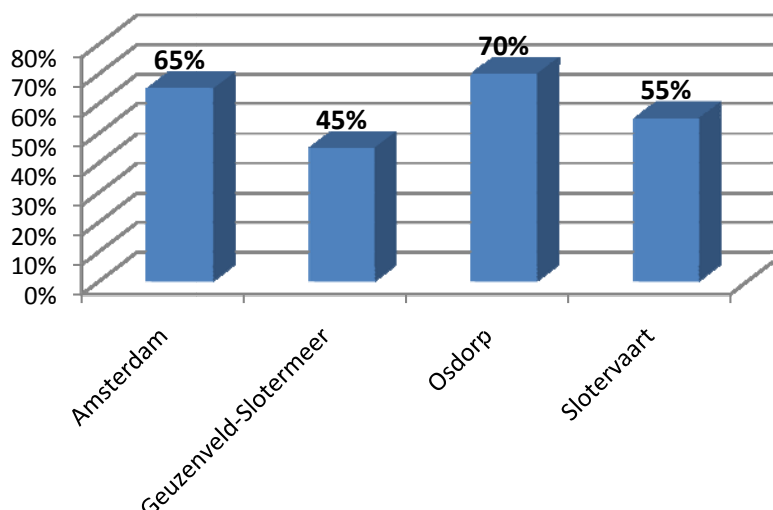
Tabel 2.1 Kenmerken in relatie tot sportdeelname, Sportmonitor 2006

In relatie tot sportdeelname:	Kenmerken
Leeftijd	Naarmate leeftijd toeneemt, neemt de sportdeelname af. Amsterdamse situatie 2006: 6-12 jarigen: 75% 13-17 jarigen: 72% 18-34 jarigen: 70% 35-54 jarigen: 63% 55 jaar en ouder: 50%
Sociaaleconomische status	Sportdeelname van hoger opleiden ligt aanzienlijk hoger dan deelname van middelbaar/lager opgeleiden en ongeschoolden. Mensen met een hoog of middeninkomen sporten vaker dan mensen met laag inkomen.
Etniciteit	Sportdeelname Amsterdam: Surinaams/Antilliaans: 63% Turks: 45% Marokkaans: 52% Overig niet-westers: 70% Westers: 72% Autochtoon: 74%

In een groot deel van Nieuw West blijft de sportdeelname achter bij het Amsterdamse stedelijk gemiddelde; vooral in Geuzenveld-Slotermeer is sprake van een grote achterstand. De sportdeelname in Osdorp ligt boven het stedelijk gemiddelde.

Noot 1 Om een vergelijking tussen sportdeelname in Nederlandse gemeenten te kunnen maken en landelijke uitspraken te kunnen doen, is eind jaren negentig de Richtlijn Sportdeelname Onderzoek (RSO) ontwikkeld. RSO werkt aan de hand van een gestandaardiseerde vragenlijst, waarin respondenten wordt gevraagd naar diverse aspecten van sportbeoefening. Iemand die twaalf keer of meer per jaar een sportactiviteit heeft gedaan, wordt in RSO als 'sporter' aangemerkt. In die zin ligt de lat dus niet heel hoog. Sportdeelname is dus geen synoniem voor lidmaatschap van een sportvereniging, waarbij veelal sprake is van wekelijks terugkerende activiteiten.

Grafiek 2.1 Sportdeelname Amsterdam en Nieuw West

Sportfrequentie

In landelijk sportdeelnameonderzoek is ook nagegaan met welke frequentie mensen sporten. Iemand die minimaal 12 keer per jaar sport, is volgens de RSO-norm sporter. Maar het feitelijk aantal keren dat men per jaar sport ligt vaak veel hoger. In de onderstaande tabel is opgenomen is de sportfrequentie op basis van de landelijke monitor in 2003 en 2007 weergegeven.

Tabel 2.2 Sportfrequentie

Frequentie	2003	2007
12-59 keer	43%	43%
60-119 keer	29%	29%
120 keer en meer	28%	28%
totaal	100%	100%

De verdeling in de twee jaren is exact gelijk; de groep mensen die vaker is gaan is dus niet groter geworden.

In de Amsterdamse sportmonitor 2006 is de sportintensiteit onderzocht: sporters zijn meer verschillende sporten gaan beoefenen. In 2003 was dit 2,0 sporten; in 2007 2,7 sporten. Ook is de tijd die men per keer aan sport besteed enigszins toegenomen: van een uur en 43 minuten (in 2003) naar een uur en 48 minuten (2007).

We zien dus dat de groep mensen die is gaan sporten gegroeid is (zowel landelijk als lokaal), maar dat het aantal keren dat men sport niet is toegenomen. Het aantal verschillende takken van sport dat Amsterdammers beoefenen, is toegenomen. De conclusie die we hieruit trekken, is dat het beoefenen van een extra (nieuwe) sport vooral ten koste gaat van de tijd voor sporten, die men al deed. Per saldo verandert het aantal keren sporten of sportbezoeken (per week of per jaar) niet.

2.2 Ambitie toekomstige sportdeelname

In het Sportplan 2009-2012 is de ambitie geformuleerd om in de stadsdelen, waar de sportdeelname achter blijft, op termijn naar het stedelijk gemiddelde te tillen. Vooral voor Geuzenveld-Slotermeer, maar ook voor Slotervaart, is dit een grote opgave.

Uit de bevolkingsprognoses voor Nieuw West valt op te maken dat het aantal inwoners in Geuzenveld-Slotermeer en Osdorp tot 2025 licht zal dalen; in Slotervaart zal het inwoneraantal naar verwachting in die periode toenemen met ongeveer 5.500 mensen (zie bijlage 1). Voor totaal Nieuw West blijft het inwoneraantal tot 2025 stabiel.

De prognoses laten in de bevolkingsopbouw op basis van leeftijd tot 2025 een stabiel beeld zien: er is geen sprake van sterke vergrijzing zoals dat voor veel andere Nederlandse gemeenten wel geldt. Voor Geuzenveld-Slotermeer en Osdorp geldt dus dat er geen toename van het aantal sporters (en de daarmee grotere behoefte aan sportvoorzieningen) te verwachten is op basis van een autonome groei van de bevolking.

Wat betekent de ambitie uit het Sportplan doorgerekend naar het absolute aantal mensen dat dan sportief actief wordt? In de onderstaande tabellen is uitgegaan van drie sportparticipatie-scenario's op basis van de bevolkingsprognoses voor Nieuw West. Startpunt is steeds het huidige sportdeelnamecijfer.

Tabel 2.3 Geuzenveld-Slotermeer

	2008	2015	2025
Aantal inwoners in GS van 5 jaar en ouder	38.186	36.753	35.374
Aantal sporters 45% sportdeelname	17.184	16.538	15.918
Aantal sporters 55% sportdeelname	-	20.214	19.455
Aantal sporters 65% sportdeelname	-	23.889	22.993

Een groei in Geuzenveld-Slotermeer naar het stedelijk gemiddelde (65%) is omgerekend ongeveer 6.000 mensen die nu nog niet sportief actief zijn (volgens RSO-richtlijn). Als we uitgaan van het scenario van een groei van de sportdeelname met 10% (dus 55% in 2025), zal het aantal sporters toenemen met ongeveer 2.300.

Tabel 2.4 Osdorp

	2008	2015	2025
Aantal inwoners in Osdorp van 5 jaar en ouder	43.526	44.541	42.723
Aantal sporters 70% sportdeelname	30.468	31.179	29.906
Aantal sporters 75% sportdeelname	-	33.406	32.042
Aantal sporters 80% sportdeelname	-	35.633	34.178

De sportdeelname in Osdorp ligt in 2006 boven het stedelijk gemiddelde. In de bovenstaande tabel zijn we uitgegaan van een 'afgevlakte groei'.

Het is niet realistisch om uit te gaan van een toekomstige toename in Osdorp met 15 of 20%. Een gemiddelde algemene sportdeelname van 85 tot 90% komt (tot nu toe) nergens in Nederland voor: er zal altijd een deel van de bevolking niet sportief actief zijn. In Amsterdam heeft stadsdeel Oud Zuid (in 2006) de hoogste sportdeelname (78%). In het scenario voor Osdorp doen we dan ook de aanname dat 80% sportdeelname de bovengrens is.

Tabel 2.5 Slotervaart

	2008	2015	2025
Aantal inwoners in Slotervaart van 5 jaar en ouder	41.491	44.971	46.688
Aantal sporters 55% sportdeelname	22.820	24.734	25.678
Aantal sporters 65% sportdeelname	-	29.231	30.347
Aantal sporters 70% sportdeelname	-	31.480	32.682

De sportdeelname in Slotervaart ligt tussen de scores van Geuzenveld-Slotermeer en Osdorp in. In de doorrekening zijn we uitgegaan van een maximale doorgroei tot 70%, dus een toename van 15%. Dit zou in de komende 15 jaar een toename van ongeveer 10.000 sporters in Slotervaart betekenen.

Nieuw West totaal

Als we deze geprognoseerde sportdeelname voor heel Nieuw West optellen, dan zou een toename in 2015 in Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart met 10% en in Osdorp met 5% leiden tot 82.851 sporters. Ten opzichte van 2008 is dit een toename van 12.379 sporters. Een verdere (optimale) groei van de sportdeelname in 2025 betekent 89.853 sporters. Ten opzichte van 2008 is dat een toename van 19.381 sporters.

Tabel 2.6 Nieuw West

	2008	2015	2025
Aantal inwoners Nieuw West van 5 jaar en ouder	123.203	126.265	124.785
Aantal sporters gelijkblijvende (huidige) sportdeelname	70.472	72.451	71.502
Aantal sporters beperkte groei sportdeelname	-	82.851	81.844
Aantal sporters optimale groei sportdeelname	-	91.002	89.853

2.3 Autonome factoren en sportdeelname

Uit de Amsterdamse Sportmonitor 2006 (evenals landelijke sportdeelname-onderzoeken) blijkt dat opleidingsniveau, inkomen (SES) en etniciteit in belangrijke mate bepalen of mensen sportief actief zijn.

Inkomen (SES) en woningvoorraad

In Nieuw West wonen relatief veel mensen met lage SES. Dit beeld is dan ook terug te zien in de woningvoorraad in de drie stadsdelen. In Geuzenveld-Slotermeer is bijna driekwart van de woningen sociale verhuur.

In Osdorp is dit aandeel weliswaar kleiner, maar toch nog bijna 60%.

Tabel 2.7 Woningvoorraad Nieuw West

Stadsdeel	Eigenaar bewoner	Sociale huur	Particuliere huur	Totaal
Geuzenveld- Slotermeer	3.957	13.371	1.087	18.414
	21%	73%	6%	
Osdorp	7.125	12.389	1.765	21.279
	34%	58%	8%	
Slotervaart	5.481	9.205	4.354	19.040
	29%	48%	23%	

Uit de ambities voor de stedelijke vernieuwing in Nieuw West (*Richting Parkstad 2015*) zijn de volgende doelstellingen/uitgangspunten van belang voor de inschatting naar de toekomstige sportdeelname en -behoefte:

- De samenstelling van de woningvoorraad in Nieuw West zal aanzienlijk veranderen. Gestreefd wordt om uiteindelijk 45% van de woningen bereikbaar te houden voor mensen met lage inkomens (huurprijs onder €621). Voor Geuzenveld-Slotermeer zou dit een afname van het aantal sociale huurwoningen betekenen van 28%.
- De woningvoorraad neemt echter niet af door de stedelijke vernieuwing. Er komen meer woningen in het hogere segment: meer eengezinswoningen in plaats van appartementen (koop, particuliere huur). Het uitgangspunt is dat de vernieuwingsoperatie vooral ten goede komt aan de huidige bewoners.
- De verwachting is dat het aantal middeninkomens in Nieuw West (sociale stijgers) zal groeien; er ontstaat een 'allochtone middenklasse'.

Samenstelling bevolking op basis van etniciteit

Nieuw West heeft veel Turkse en Marokkaanse inwoners: Geuzenveld-Slotermeer 41%; Osdorp en Slotervaart beide 26%.

Tabel 2.8 Bevolkingssamenstelling Nieuw West naar etniciteit (2008)

etniciteit	Geuzenveld Slotermeer	Osdorp	Slotervaart
Surinamers	3.058 7%	3.955 9%	3.277 7%
Antillianen	457 1%	451 1%	395 1%
Turken	6.881 17%	4.632 10%	3.803 9%
Marokkanen	9.918 24%	7.639 16%	7.692 17%
Overige niet-westerse allochtonen	3.624 9%	3.564 8%	3.815 9%
Westerse allochtonen	3.824 9%	4.786 10%	5.371 12%
Autochtonen	13.552 33%	21.452 46%	19.832 45%
Totaal	41.314 100%	46.479 100%	44.185 100%

Uit de Sportmonitor 2006 komt naar voren dat met name de sportdeelname onder Turken en Marokkanen sterk achterblijft ten opzichte van de autochtone bevolking (74%). De deelname onder Turkse mensen ligt op 45%; onder Marokkanen kan 52% als sporter worden getypeerd. Vooral de deelname bij Turkse en Marokkaanse meisjes en vrouwen blijft achter. Wel blijkt dat (in vergelijking met de sportdeelname in 2003) de groei in sportdeelname onder laag en middelbaar opgeleide Turkse en Marokkaanse Amsterdammers het sterkst is.

2.4 Interventies op sport- en bewegedrag

Lokale overheden hebben van oudsher een belangrijke rol in het creëren van randvoorwaarden voor sport. Zij hebben een grote autonomie op dit gebied. In de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw zijn in Nederland veel sportaccommodaties gerealiseerd, vooral gymnastieklokalen, sporthallen, zwembaden en sportvelden. Gemeentelijk sportbeleid bestond uit het in stand houden van accommodaties en subsidiëren van sportverenigingen (ook via lage accommodatietarieven).

Sinds eind jaren negentig is het sportbeleid van veel gemeenten verbreed. Met behulp van landelijke subsidieregelingen (breedtesportimpuls, BOS-impuls) is steeds meer de nadruk komen te liggen op de meerwaarde van sport op allerlei maatschappelijke terreinen. Binnen het gemeentelijk sportbeleid is een actieve rol op het gebied van sportstimulering steeds belangrijker geworden.

De gemeente Amsterdam heeft recent haar visie op sport en bewegen voor de komende jaren vastgesteld. De plannen die de kern vormen van het gemeentelijk sportbeleid zijn:

- Sportplan 2009-2012 (stedelijk)
- Sportplannen op stadsdeelniveau (vertaling van het stedelijk plan)
- Sportaccommodatieplan (Vraag- en aanbodanalyse van de Amsterdamse basissportaccommodaties)

Accommodatiebeleid

Het gemeentelijk sportaccommodatiebeleid heeft betrekking op basissportvoorzieningen. De drie hoofdgebruikers van deze voorzieningen zijn sportverenigingen, scholen en sportbuurtwerkorganisaties.

De vraag- en aanbodanalyse is niet uitgevoerd voor voorzieningen in het commerciële aanbod en ruimtelijke behoefte voor informele sportbeoefening (openbare ruimte).

Per categorie accommodatie zijn in het beleidsplan de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Er wordt een marge van 20% groeiruimte aangehouden bij het vaststellen van de benodigde hoeveelheid sportvelden.
- Er moeten zoveel sporthallen beschikbaar zijn dat in de piekmaanden (november tot maart) aan de huisvestingsbehoefte van alle sportbonden tegelijkertijd kan worden voldaan.
- Leszwemmen moet kunnen plaatsvinden in een overdekte zwemaccommodatie.

2.5 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn we ingegaan op de huidige sportdeelname in Nieuw West en de ambitie om dit te verhogen. De sportdeelname wordt vooral bepaald door autonome factoren zoals inkomen (SES) en opleidingsniveau. Maar ook aanbod van sportvoorzieningen en activiteiten zijn vanzelfsprekend cruciaal. Het gemeentelijk sportbeleid creëert hiervoor voor een groot deel de randvoorwaarden. Om de stedelijke ambitie uiteindelijk te verwezenlijken, zullen zowel de doelstellingen op de autonome factoren (stedelijke vernieuwing, hogere SES), als de impuls in het sport- en beweegaanbod moeten worden gerealiseerd. In het scenario van een groei van de sportdeelname van 10% tot 20% per stadsdeel, leidt dit tot een toename van 12.000 tot 19.000 sporters in Nieuw West in de komende 15 jaar.

De vraag welke factor uiteindelijk het zwaarst weegt in de vergroting van de sportdeelname, is lastig te beantwoorden. Trajecten zoals stedelijke vernieuwing (verhuisbewegingen), sociale stijging van bevolkingsgroepen en emancipatie van allochtonen zijn een kwestie van lange adem. Effecten zijn soms pas zichtbaar in een volgende generatie.

Nieuw West heeft veel inwoners van Turkse en Marokkaanse afkomst. Juist onder deze groep (laag en middelbaar opgeleiden) is de groei in sportdeelname in de periode 2003-2006 het sterkst. Maar is deze sterke toename nu ondanks of dankzij het huidige sportaanbod in Nieuw West? Deze groei staat dus los van de krachtige beleidsinterventies die pas recent zijn ingezet, waarmee we niet willen suggereren dat in de voorgaande jaren geen effectief Amsterdams sportbeleid zou zijn gevoerd. Maar vooral van de samenhang in de programma's die nu via het Sportplan 2009-2012 en het sportaccommodatieplan worden ingezet, mag worden verwacht dat dit een extra impuls geeft, naast de 'autonome' groei in sportdeelname.

3 Verenigingssport

3.1 Algemene trends

Marktaandeel en aantal verenigingssporters

Amsterdammers sporten relatief steeds minder vaak in verenigingsverband: van 36% in 2003 naar 29% in 2006. Landelijk is ook deze dalende trend te zien: in 1995 was het marktaandeel van de sportverenigingen nog 53%, in 2007 was dit 47%. Echter, in Amsterdam is de daling aanzienlijk sterker dan het landelijk gemiddelde. Landelijk is het verenigingslidmaatschap in 12 jaar afgenomen met 6%; in Amsterdam is alleen al in de periode 2003-2006 een daling van 7% te zien.

Deze daling zegt dus iets over het marktaandeel van de sportvereniging ten opzichte van andere sportaanbieders en individuele sportbeoefening. In absolute zin stijgt het aantal leden van sportbonden (NOC*NSF-leden) sinds 2003 jaarlijks met ongeveer 1% alsnog, ondanks het verlies van marktaandeel vanwege de algemene groei van sportdeelname. De stijging in 2007 ten opzichte van 2006 was 1,3%. Maar de groei van andere sportaanbieders is dus veel groter.

Een actueel beeld van het totale absolute aantal verenigingsleden in Amsterdam en in Nieuw West ontbreekt. Of er dus ook op lokaal niveau in absolute zin een lichte stijging is waar te nemen, valt niet vast te stellen. Het marktaandeel van de verenigingssport in Amsterdam daalt dus sterker dan landelijk, maar de algemene sportdeelname in Amsterdam groeit ook sterker dan landelijk. We doen dan ook de aanname dat in Amsterdam hierdoor het totaal aantal verenigingsleden op z'n minst stabiel is gebleven.

In het gemeentelijk sportaccommodatieplan is aangegeven welke ontwikkeling in het aantal teams per tak van sport te zien is. In het vervolg van deze paragraaf zoomen we hierop in op tak van sport.

Algemene trends in verenigingssport

De belangrijkste redenen waarom sportverenigingen terrein verliezen, zijn:

- concurrentie van ander vrijetijdsaanbod;
- mensen willen niet (meer) sporten op vaste trainings- of competitietijden en
- de bereidheid om vrijwilligerswerk te doen in verenigingskader is afgenomen.

Een algemene trend bij Nederlandse sportverenigingen is schaalvergroting; er ontstaan meer grotere verenigingen. Voornaamste redenen voor deze schaalvergroting zijn:

- Kleine verenigingen kunnen putten uit een beperkte groep leden om kaderfuncties te vervullen. Het wegvallen van enkele kaderleden heeft vaak behoorlijke impact op het voortbestaan van de club.
- Het runnen van een sportvereniging vraagt steeds meer kennis (arbo, horeca, accommodatiebeheer, exploitatie). De kans dat deze kennis bij kleine verenigingen aanwezig is, is gering.
- Kleine verenigingen zijn meer intern gericht. De toestroom van nieuwe (jonge) leden is niet vanzelfsprekend. De uitval van oudere leden wordt dus niet van onderop aangevuld.

- De kosten om de club draaiende te houden (bijvoorbeeld accommodatielasten), kunnen niet meer worden opgebracht door een kleine groep leden.

3.2 Buitensport

3.2.1 Voetbal

Landelijke trends voetbal

- Het aantal KNVB-leden is in de laatste jaren gegroeid. In 2004-2005 nam dit toe met 1,5% (+16.161 leden); in 2006-2007 was de groei 3,7% (+40.458)².
- In 2006 had 37% van de voetbalverenigingen meer dan 400 leden (in 2003 was dit nog 30%). In 2006 had 36% van de verenigingen 200 tot 400 leden; 27% had minder dan 200 leden.
- Het aantal voetbalverenigingen in Nederland is in de periode 2006-2007 afgenomen met 118.
- De groei van de KNVB in 2007 zat in de toename van jongens (+25.600), meisjes (+10.800) en vrouwen (+4.000). Het aantal volwassen mannen blijft stabiel.

Situatie voetbalverenigingen Nieuw West

- In Geuzenveld-Slotermeer is één grote vereniging: DWS (550 leden) (sportpark Spieringhorn. De overige voetbalverenigingen op Spieringhorn zijn erg klein.
- Op De Eendracht zijn twee middelgrote en vier kleine voetbalverenigingen.
- In Osdorp zijn zes voetbalverenigingen. Er is één grote vereniging (meer dan 400 leden), drie middelgrote verenigingen (rond 200 leden) en twee kleine verenigingen (minder dan 100 leden)³.
- In Slotervaart zijn zeven voetbalverenigingen. Er zijn twee grote verenigingen, twee middelgrote verenigingen en drie kleine verenigingen.
- Voetbal is de populairste sport onder Turkse en Marokkaanse jongens. Het grootste deel doet dit echter niet in verenigingsverband (57%); 41% is lid van een vereniging. Voetbal is dus wel als sport populair, maar blijkbaar spreekt het huidige verenigingsaanbod deze groep niet aan.
- De meeste voetbalverenigingen in Geuzenveld-Slotermeer hebben op dit moment niet de mogelijkheid of de wil om een eventuele toestroom van nieuwe leden op te vangen. Deze verenigingen zijn te klein of hebben (nog) niet de organisatorische kracht. In het voetbalplan van het stadsdeel is dan ook de ambitie geformuleerd om op termijn tot één vitale vereniging per sportpark (De Eendracht/Spieringhorn) te komen (schaalvergroting).
- Voor alle voetbalcomplexen in Nieuw West geldt dat er sprake is van een lage tot zeer lage bespelingsgraad. Er is een grote onderbenutting van veldcapaciteit. In het gemeentelijk accommodatieplan is dan ook opgenomen dat door aanleg van kunstgras en herbesteding van een aantal voetbalvelden, een intensiever gebruik van de dan resterende velden te verwachten is. Er is hierbij rekening gehouden met een groeimogelijkheid van 20%.

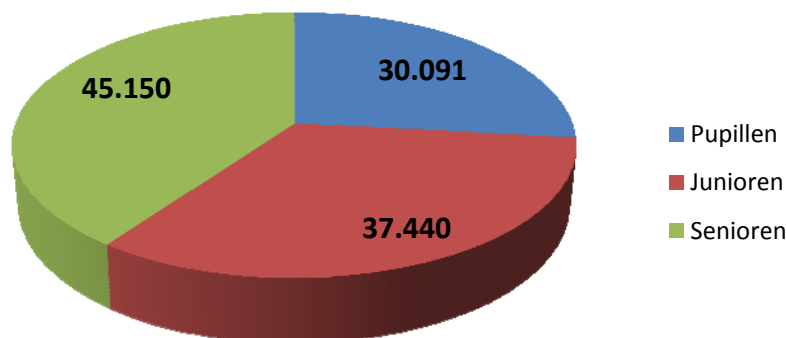
Noot 2 Ledental NOC*NSF, 2005 en 2007

Noot 3 Gebaseerd op het aantal teams dat is opgenomen in Overzicht bespeling sportparken 2007-2008, DMO.

Meisjes/vrouwenvoetbal

Het aantal meisjes en vrouwen dat voetbalt in verenigingsverband is in de afgelopen sterk gegroeid. In de periode 2003-2009 is sprake van een stijging van 60%. De groei van het aantal KNVB-leden wordt dan ook voor een groot deel bepaald door de toename van het aantal vrouwelijke leden. Op dit moment heeft Nederland bijna 113.000 vrouwen en meisjes, die lid zijn van een voetbalclub. De onderverdeling is als volgt:

Grafiek 3.1 Aantal vrouwelijke KNVB-leden (landelijk)

In Geuzenveld-Slotermeer zijn op dit moment geen voetbalverenigingen met een vrouwen- of meisjesafdeling. Gezien de grote populariteit van voetbal onder jongeren en jong volwassenen, gaan er van uit dat er in potentie wel een groep vrouwelijke voetballers aanwezig is. Om een (grobe) indicatie te krijgen van de omvang van deze groep op dit moment, maken we een doorrekening op basis van landelijke kengetallen.

We doen daarbij de aanname dat de groep voetballende vrouwen tussen de 6 en 40 jaar is. In deze leeftijdsgroep wonen in Nederland op dit moment ruim 3.586.000 vrouwen/meisjes. Het landelijke sportparticipatie-cijfer (voor de leeftijd 6-40) is dan 3% (112.681 : 3.586.000).

In Geuzenveld-Slotermeer wonen 10.346 vrouwen/meisjes tussen 5 en 40 jaar. (stand 1-1-2009). Op basis van het landelijke kengetal, zouden er (in potentie) 310 vrouwelijke voetballers in dit stadsdeel wonen. Uitgaande van 15 speelsters per team, zijn dit 20 voetbalelftallen.

Als we deze doorrekening ook maken voor de stadsdelen Osdorp en Slotervaart, dan geeft dit voor heel Nieuw West het volgende beeld:

Tabel 3.1 Raming aantal vrouwelijke voetballers in Nieuw West

Stadsdeel	Aantal vrouwen 5-40 jaar	Aantal potentiële voetballers (3%)	Aantal teams
Geuzenveld-Slotermeer	10.346	310	20
Osdorp	11.373	341	23
Slotervaart	11.145	334	22
Totaal Nieuw West	32.864	985	65

Op dit moment hebben de volgende voetbalverenigingen in Nieuw West één of meer meisjes/damesteams:

Tabel 3.2 Voetbalverenigingen met damesafdeling

Vereniging	Stadsdeel	Aantal meisjes / vrouwenteams
Devo '58	Osdorp	Dames 1 (zaterdag)
ZSGO	Osdorp	Meisjes E-pupillen
DCG	Osdorp	Dames 1 (zaalvoetbal)
Nieuw Sloten	Slotervaart	Meisjes B-junioren Meisjes C-junioren Meisjes D-pupillen Meisjes E-pupillen

Conclusie

Slechts vier voetbalverenigingen in Nieuw West hebben een vrouwen/meisjes-afdeling. In totaal gaat het om zeven teams. Op basis van het landelijke participatiecijfer mag worden verondersteld dat het aantal potentiële vrouwelijke voetballers vele malen hoger ligt, ook in de komende jaren. De aannames die we daarbij doen zijn:

- De leeftijdsgroep 5-40 jaar laat een vrij stabiel beeld zien in de bevolkingsprognoses voor Nieuw West (er is geen sterke vergrijzing).
- Vrouwenvoetbal blijft de komende jaren groeien, maar het groeitempo zal landelijk afnemen. Als in Nieuw West een aanbod voor vrouwenvoetbal wordt gecreëerd via één of meer vitale verenigingen, vindt hier alsnog een sterke groei plaats.

Aandachtspunt/aanname: er is in de doorrekening van het aantal vrouwelijke voetballers geen rekening gehouden met etniciteit. De sportparticipatie en het verenigingslidmaatschap onder niet-westerse allochtonen ligt lager, zeker onder allochtone vrouwen en meisjes. Echter, als de 'emancipatie' van de voetbalsport verder doorzet, de SES (stedelijke vernieuwing) in Nieuw West stijgt en de gemeentelijke inzet om met name meer meisjes te laten sporten resultaat heeft, mag een toename van het aantal voetballende meisjes worden verwacht.

3.2.2 Hockey

Hockey is al jaren de sterkst groeiende teamsport in Nederland. In 2005 lag de groei op 7,5%; in 2007 was dit 5,3%. De KNHB heeft op dit moment (2009) 210.073 leden. Ten opzichte van 2007 is dit een groei van 6,5%.

Het landelijke participatiecijfer voor hockey is 1,3% (210.073 leden : 16.485.787 inwoners Nederland). Als we dit cijfer doorrekenen voor Nieuw West, zouden in dit gebied 1.716 potentiële hockeyers wonen.

In Nieuw West is nu één hockeyvereniging gehuisvest: Xenios. In oktober 2007 had deze club 1.016 leden, in oktober 2008 1.029 leden. Een groei van 1,3% (13 leden). De groei van Xenios blijft dus achter bij het landelijk gemiddelde.

We nemen aan dat dit vooral komt door:

- beperkte mogelijkheden om nieuwe leden op te vangen vanwege de nu al intensieve bespeling van de accommodatie (zie ook bijlage 2) en
- de achterblijvende sportdeelname van de huidige bevolking (vooral allochtone bevolking).

De huidige hockeyaccommodatie op sportpark Sloten-West (Xenios) bestaat uit drie kunstgrasvelden. Dit park heeft geen ruimtelijke mogelijkheden meer voor aanleg van extra velden.

In het sportaccommodatieplan (2006) is aangegeven dat de hockeycapaciteit in sector West (dus een groter gebied dan Nieuw West) adequaat was. Eventuele toekomstige groei zou in eerste instantie opgevangen moeten worden door meer wedstrijden op een dag in te plannen (dus twintig normteams per veld in plaats van vijftien).

Als de sportdeelname in Nieuw West in de komende tien tot vijftien jaar groeit, doen we de aanname dat ook de hockeysport meer naar landelijke gemiddelden neigt. Bij een vrij stabiele bevolkingsopbouw betekent dit een groep van 500 tot 700 mensen die zouden willen hockeyen, maar dat (nog) niet doen. Om deze toename op te vangen, zouden op termijn minimaal twee extra hockeyvelden nodig zijn.

3.2.3 Tennis

De tennisbond (KNLTB) is wat betreft aantal leden de tweede bond van Nederland (na de KNVB). In 2007 had de KNLTB ruim 691.000 leden. Sinds enkele jaren daalt het aantal leden van de tennisbond. In 2004 waren er 719.254 leden; in 2007 691.441. Dit is een daling van 3,8%.

In Amsterdam ligt het marktaandeel van tennis rond 7% (Sportmonitor 2006). Landelijk ligt dit op 10% (2007). Hoewel tennis vanaf de jaren negentig een vrij stabiel beeld laat zien, is er ook landelijk sinds 2003 een daling te zien. Als we deze participatie doorrekenen voor de stadsdelen in Nieuw West zien we het volgende beeld:

Tabel 3.3 Raming aantal tennissers Nieuw West

Stadsdeel	Aantal sporters van 5 jaar en ouder (2008)	Aantal tennissers o.b.v. Amsterdams gemiddelde (7%)
Geuzenveld-Slotermeer	17.184	1.203
Osdorp	30.468	2.133
Slotervaart	22.820	1.597
Totaal	70.472	4.933

Als de sportparticipatie vergelijkbaar zou zijn met het stedelijk gemiddelde, dan zouden er in potentie dus bijna 5.000 tennissers in Nieuw West wonen. We nemen aan dat dit wel lager ligt, gezien de lagere algemene sportdeelname.

In Nieuw West hebben twee sportparken een tennisaccommodatie: De Eendracht en Ookmeer.

Tabel 3.4 Huidige capaciteit tennis Nieuw West

Naam	Banen	Aantal leden	Bijzonderheden
TV Geuzenveld	6 (gravel)	± 300	Plannen voor uitbreiding met 2 all weatherbanen
TV Slotervaart	12 (gravel) 3 binnenbanen	?	
TV Osdorp	10 (gravel)	?	4 banen worden in de winter overdekt door blaashal
Totaal	31		

Analyse en planvorming tennis sportaccommodatiebeleid

In het gemeentelijk sportaccommodatieplan is al geconcludeerd dat vooral in de sector West (dit is dus een groter gebied dan alleen Nieuw West) een aanzienlijk tekort aan tennisbanen is en dat veel inwoners in andere delen van de stad tennissen. Berekening op basis van landelijke normen/richtlijnen geeft het volgende beeld:

- De landelijke richtlijn voor aantal tennis(buiten)banen is één baan per 2.500 inwoners. Voor Nieuw West zou dit betekenen:
132.000 inwoners : 2.500 = 53 tennisbanen.
- In het sportaccommodatieplan is het aantal benodigde banen gecorrigeerd op basis van het huidige (lage) animocijfer tennis in de sector West.
- De verhouding tussen het aantal buitenbanen en binnenbanen (inclusief blaashallen) in Amsterdam (1:3,75) ligt gunstiger dan de landelijke KNLTB-norm (1:6). Alleen sector West blijft sterk achter, namelijk één binnenbaan op 13 buitenbanen.

De conclusie uit het sportaccommodatieplan is dat in sector West verreweg de grootste behoefte bestaat aan extra tennisaccommodaties. Omdat daarnaast ook sprake is van verplaatsing van banen vanuit andere stadsdelen (sector Zuid) is vergroten van capaciteit op Riekenhaven niet voldoende. Uitbreiding op de sportparken Sloten, De Eendracht en Ookmeer behoort daarom tot de opties.

3.2.4 Golf

De golfsport heeft de laatste vijf jaar een zeer grote groei doorgemaakt. In 2004 had de Nederlandse Golf Federatie 227.908 leden; eind 2008 waren er ongeveer 330.000 leden. Een groei van bijna 45% in vijf jaar. Ongeveer 60% van de leden van de NGF is lid van een vereniging; de overige leden zijn 'vrije golfers'. Het landelijk participatiecijfer voor golf is 2%.

Golf valt niet onder de Amsterdamse basissporten. In het sportaccommodatieplan zijn golfbanen of overige golfvoorzieningen (driving ranges, putting greens) dan ook niet meegenomen.

Op sportpark Ookmeer is golfclub Ookmeer gevestigd. Deze club heeft ruim 500 leden (stand 2009). De negen holes liggen voor het grootste deel op het sportpark en beslaan 15 sportvelden (gebruikt als fairway). De afslagplaatzen en puttinggreens maken geen onderdeel uit van de sportvelden. Golfbanen hebben een groter verzorgingsgebied dan wijk- of stadsdeelniveau.

3.2.5 Rugby

Op De Eendracht bevindt zich de enige rugbyaccommodatie van Amsterdam. De accommodatie bedient dus een groter verzorgingsgebied dan Geuzenveld-Slotermeer of Nieuw West. Voor Nieuw West hebben we geen doorrekening gemaakt van potentiële rugbyers. Rugby is een kleine sport in Nederland (landelijk ongeveer 8.000 leden). Wel maakt rugby een sterke groei door: in 2004-2005 een groei van 12,6%, in 2006-2007 7,8%. De rugbyaccommodatie wordt nu gespeeld door 10 normteams. De aanwezige capaciteit biedt mogelijkheden voor 24 normteams. Aangenomen mag worden dat met deze capaciteit zowel een mogelijke stedelijke groei als een groeiende behoefte in Nieuw West op te vangen.

3.2.6 Hippische sport

De hippische sport in Nederland heeft in de afgelopen jaren een aanzienlijk groei doorgemaakt, van 160.134 leden in 2004 tot 195.526 leden in 2007 (groei van 22%). Hierbij moet wel worden opgemerkt dat het groeitempo in de periode 2006-2007 wel behoorlijk is afgevlakt. Landelijk participatiecijfer is 1,1%.

3.2.7 Handbal

De handbalsport in Amsterdam heeft in de afgelopen jaren een vrije val doorgemaakt in ledenaantallen. Met name veldhandbal (buiten) is sterk teruggelopen. Ook landelijk is sprake van een stabiele daling van het aantal handballers. Hierdoor is in Amsterdam een forse overcapaciteit aan handbalvelden ontstaan. In het sportaccommodatieplan is dan ook aangegeven dat een aantal velden een andere bestemming krijgen.

Algemene conclusies buitensport Nieuw West

Op basis van landelijke trends en participatiecijfers en de aanname dat het sportgedrag (behoefte) in Nieuw West meer vergelijkbaar wordt met stedelijke en landelijke gemiddelden, is vooral in de teamsporten vrouwenvoetbal en hockey een groei te verwachten. Maar de feitelijke toename gebeurt niet vanzelf, het (nieuwe) sportaanbod moet de latente behoefte wel mogelijk maken.

Een toename van het vrouwenvoetbal in Nieuw West zou wat betreft de huidige accommodatiecapaciteit op te vangen moeten zijn. Er is nu een aanzienlijke onderbespeling van de velden. Aandachtspunt is wel het aantal beschikbare kleedkamers per veld, omdat kleedkamers niet gedeeld kunnen worden mee herenteams.

Ook hockey heeft, op basis van landelijke cijfers, een behoorlijke groeipotentie. Een toekomstige groei en extra behoefte aan velden is op de huidige hockeyaccommodatie is niet op sportpark Sloten-West op te vangen. Rugby en handbal hebben op dit moment een forse overcapaciteit aan velden. We gaan ervan uit dat ook bij een aanzienlijke sportdeelname in Nieuw West (en stabiele populariteit van deze sporten) de huidige capaciteit ruim voldoende is.

3.3 Binnensport

3.3.1 Huidige situatie accommodatiecapaciteit

Sporthallen

De sporthallen in Nieuw West hebben een hoge bezettingsgraad. In de avonden en de weekeinden zijn, vooral door het verenigingsgebruik, de zalen vrijwel geheel bezet. Er is sprake van 'piekbelasting': de meest gewilde uren liggen tussen 19.00 uur en 22.00 uur. De Aristoshal heeft geen onderwijsgebruik. Op enkele uren na, worden deze hal overdag (tussen 9.00 en 16.00 uur) niet gebruikt.

De Amsterdamse sporthallen worden in de avonden en weekenden voor het grootste deel gevuld door de grootste zaalsporten: volleybal, basketbal, korfbal, handbal, badminton en futsal (zaalvoetbal). We nemen aan dat dit ook voor de hallen in Nieuw West geldt.

Sporthallen hebben een groter verzorgingsgebied dan alleen wijk- of buurt-niveau. De verhuur van de Amsterdamse sporthallen wordt centraal geregeld via de afdeling sporthallenverhuur. Omdat er sprake is van 'piekbelasting', spelen de meeste sportverenigingen hun wedstrijden en trainingen op diverse locaties.

Gymnastieklokalen

Naast de sporthallen en -zalen zijn er in Nieuw West 31 gymnastieklokalen. Vier gymlokalen zijn niet beschikbaar voor naschools en verenigingsgebruik. Elf gymlokalen zijn wel beschikbaar voor dit gebruik, maar hebben een beperkte afmeting (< 240 m²). Zestien gymlokalen zijn beschikbaar voor sportgebruik en hebben een standaardafmeting (240 m² - 364 m²).

Het verenigingsgebruik van gymnastieklokalen is beperkt. De lokalen zijn gebouwd voor het bewegingsonderwijs. Uit de vraag-aanbodanalyse van de gemeente Amsterdam blijkt dat vooral vecht- en verdedigingssporten en turn/gymnastiekverenigingen de gymlokalen gebruiken.

Voor de meeste binnensporten voldoen gymnastieklokalen niet aan de minimale sporttechnische eisen: competitiegebruik is niet mogelijk. Gymlokalen worden vaak, wegens gebrek aan alternatieve zaalruimte, in de avonden ingezet voor jeugdtrainingen.

3.3.2 Uitgangspunten en plannen accommodatiebeleid binnensport

In het gemeentelijk accommodatiebeleid is aangegeven dat er in de zaalcapaciteit (sporthallen) meer ruimte wordt gereserveerd voor ongebonden sport/sportbuurtwerk op courante uren. Aanvankelijk werd gekozen voor een fifty-fifty verdeling. In het beleidsplan is gekozen voor een ander scenario, namelijk de verhouding 75% verenigingen - 25% ongebonden sport. Dit heeft tot gevolg dat een tekort bestaat van 4 hallen.

Met deze nieuwe hallen zou op termijn een sporthalcapaciteit van 33 ontstaan (in geheel Amsterdam).

Voor de sector West (dus breder dan Nieuw West) is in het accommodatieplan geprognostiseerd dat in 2020 behoefte is aan 12 sporthallen. In 2006 (startpunt van het accommodatieplan) waren er in deze sector 8 sporthallen

en 1 sportzaal (waarvan de capaciteit niet meegerekend kan worden omdat de verhuur/inroosting van deze zaal niet verloopt via de afdeling sporthallenverhuur). Na uitvoering van de plannen voor uitbreiding van de zaalcapaciteit, ontstaat een capaciteit van 9 sporthallen en 5 sportzalen (waarvan vier sportzalen meetellen als 2/3 sporthal). De totale capaciteit komt dan op 11,7 sporthallen. Daarbij moet wel de opmerking worden gemaakt dat de afmetingen van sportzalen voor wedstrijden van een aantal zaalsporten (futsal, handbal, korfbal, zaalhockey) niet voldoende zijn.

3.3.3 Trends in binnensporten

In het kader van dit onderzoek voert het te ver om hier voor alle zaalsporten die in de Amsterdamse hallen worden beoefend, een doorrekening te maken op basis van bevolkingsprognoses, sportparticipatiecijfers en verwachte sportdeelname. Daarbij komt dat in het gemeentelijk sportaccommodatieplan ook al een behoeftebepaling per binnensport is berekend. Hierbij is de aanname gehanteerd dat korfbal, futsal en handbal een gelijkblijvende zaalbehoefte houden in de periode 2005-2020. De verwachting is dat basketbal in de periode 2005-2015 met 10% toeneemt en daarna gelijk blijft; volleybal en badminton laten een daling zien in de periode 2005-2010, daarna consolidatie.

De ledenontwikkeling van NOC*NSF laat zien dat bij de meeste binnensporten (die in teamverband worden beoefend) sprake is van een daling van leden. Alleen korfbal (met ook een ruim buitenseizoen) en basketbal hebben een toename in leden.

Tabel 3.5 Landelijke ledenontwikkeling binnensporten

Sport	Ledenontwikkeling 2004-2005	Ledenontwikkeling 2006-2007
Nederlandse Basketball Bond	+0,4%	+0,4%
Nederlandse Tafeltennis Bond	-0,3%	-1,8%
Nederlandse Volleybal Bond	+0,4%	-0,6%
Nederlands Korfbal Verbond	+0,4%	+2,5%
Nederlands Handbal Verbond	-3,6%	-4,5%
Nederlandse Badminton bond	-3,6%	-3,9%
Kon. Nederlandse Gymnastiek Unie	+0,2%	-1,5%

Bij deze ledenontwikkeling willen we volgende aanvullende opmerkingen maken:

- Van veel Nederlandse binnensportverenigingen (vooral volleybal, tafeltennis en badminton) is bekend dat zij 'grijze leden' hebben. Dit zijn leden die wel lid zijn van de vereniging, maar niet zijn aangemeld bij de bond. Deze leden spelen geen (bonds)competitie en worden dus ook niet meegenomen in de ledenaantallen van NOC*NSF. Hoe groot het aantal grijze leden is (in verhouding tot de bij de bond aangemelde leden) is niet bekend.

- Veel binnensporten, zoals volleybal en zaalvoetbal, worden ook beoefend door groepen die dat puur op recreatieve basis doen. Deze sporters zijn niet aangesloten bij een vereniging, maar sporten met een (vaste) groep. Zij spelen alleen onderlinge wedstrijden. In de veel gevallen gaat het om kleine clubjes van vijftien tot twintig leden. Deze 'recreatie-sporters' maken ook gebruik van gemeentelijke zalen en hallen. In het sportaccommodatieplan is het uitgangspunt geformuleerd dat voor deze sporters meer zaalruimte op de courante uren beschikbaar moet komen.

3.3.4 Vecht- en verdedigingssporten

De meeste bonden voor vecht- en verdedigingssporten hebben een klein aantal leden in Nederland, tussen 8.000 en 10.000. Alleen judo ligt daar ruim boven.

Tabel 3.6 Landelijke ledenontwikkeling vecht- en verdedigingssporten

Tak van sport	Aantal leden 2004	Aantal leden 2007	Ontwikkeling
Nederlandse Boks Bond	7.824	8.327	+6,4%
Taekwondo Bond	7.686	9.957	+29,5%
Judobond Nederland	58.307	55.018	-5,6%
Fed. Oosterse Gevechtkunsten	12.143	9.384	-22,7%
Karate Do Bond	8.629	9.006	+4,3%
totaal	94.589	91.692	+3,1%

Het marktaandeel van de totale groep vecht- en verdedigingssporten (binnen de totale sportdeelname) ligt op 4%. Het Amsterdamse marktaandeel is vergelijkbaar: 4 tot 5%. Voor Nieuw West zouden dit op dit moment in potentie ruim 2.800 sporters zijn.

In de onderstaande tabellen hebben we dit marktaandeel doorberekend voor de drie stadsdelen in de komende jaren. Voor 2025 zijn we uitgegaan van een marktaandeel van 5%. We zijn dus uitgegaan van een stabiel marktaandeel. De toename van het aantal beoefenaren van vecht- en verdedigingssporten in Nieuw West wordt in deze scenario's dus bepaald door een groeiende sportdeelname.

Geuzenveld-Slotermeer

Tabel 3.7 Scenario's vecht- en verdedigingssporten Geuzenveld-Slotermeer

	2008	Aantal vechtsporters in 2008	2015	Aantal vechtsporters in 2015	2025	Aantal vechtsporters in 2025
		Marktaandeel 4%		Marktaandeel 4%		Marktaandeel 5%
Aantal inwoners in GS van 5 jaar en ouder	38.186	-	36.753	-	35.374	-
Aantal sporters 45% sportdeelname	17.184	687	16.538	662	15.918	796
Aantal sporters 55% sportdeelname	-	-	20.214	808	19.455	973
Aantal sporters 65% sportdeelname	-	-	23.889	955	22.993	1.150

Osdorp

Tabel 3.8 Scenario's vechtsport- en verdedigingssporten Osdorp

	2008	Aantal vechtsporters in 2008	2015	Aantal vechtsporters in 2015	2025	Aantal vechtsporters in 2025
		Marktaandeel 4%		Marktaandeel 4%		Marktaandeel 5%
Aantal inwoners Osdorp van 5 jaar en ouder	43.526	-	44.541	-	42.723	-
Aantal sporters 70% sportdeelname	30.468	1.219	31.179	1.247	29.906	1.495
Aantal sporters 75% sportdeelname	-	-	33.406	1.336	32.042	1.602
Aantal sporters 80% sportdeelname	-	-	35.633	1.425	34.178	1.709

Slotervaart

Tabel 3.9 Scenario's vecht- en verdedigingssporten Slotervaart

	2008	Aantal vechtsporters in 2008	2015	Aantal vechtsporters in 2015	2025	Aantal vechtsporters in 2025
		Marktaandeel 4%		Marktaandeel 4%		Marktaandeel 5%
Aantal inwoners Slotervaart van 5 jaar en ouder	41.491	-	44.971	-	46.688	-
Aantal sporters 55% sportdeelname	22.820	913	24.734	989	25.678	1.283
Aantal sporters 65% sportdeelname	-	-	29.231	1.169	30.347	1.517
Aantal sporters 70% sportdeelname	-	-	31.480	1.259	32.682	1.634

Nieuw West

Tabel 3.10 Scenario's vecht- en verdedigingssporten Nieuw West totaal

	2008	Aantal vechtsporters in 2008	2015	Aantal vechtsporters in 2015	2025	Aantal vechtsporters in 2025
		Marktaandeel 4%		Marktaandeel 4%		Marktaandeel 5%
Aantal inwoners Nieuw West 5 jaar en ouder	123.203	-	126.265	-	124.785	-
Aantal sporters gelijkblijvende sportdeelname	70.472	2.819	72.451	2.898	71.502	3.574
Aantal sporters beperkte groei sportdeelname	-	-	82.851	3.313	81.844	4.092
Aantal sporters optimale groei sportdeelname	-	-	91.002	3.639	89.853	4.493

Als we uitgaan van een groei van 10% sportdeelname in Geuzenveld-Slotermeer en Slotervaart en 5% groei in Osdorp, komen we in 2015 uit op 3.313 sporters in Nieuw West. Met een kleine toename in 2025 groeit het aantal vechtsporters in Nieuw West door tot 4.493.

Sportaanbieders vecht- en verdedigingssporten

Vecht- en verdedigingssporten worden aangeboden door verenigingen, stichtingen en commerciële sportscholen. We kunnen geen goede inschatting maken hoeveel aanbieders in totaal nu in Nieuw West aanwezig zijn. Uit het onderzoek naar het Amsterdamse commerciële sportaanbod (2006) blijkt dat op dat moment vier commerciële aanbieders in Nieuw West (o.a.) vechtsporten aanbieden.

In het sportaccommodatieplan is aangegeven dat in Amsterdam de gymnastieklokalen voor 300 uur per week worden gebruikt voor vecht- en verdedigingssporten. Er is geen informatie opgenomen over het aantal specifieke dojo's.

3.4 Zwembaden

Zwemmen staat in de top drie van meest beoefende sporten, zowel landelijk als in Amsterdam. Ten opzichte van 1999 en 2003 loopt het percentage zwemmers in Amsterdam wel terug.

Uit de Sportmonitor 2006 blijkt dat 31% van alle Amsterdammers geen zwemdiploma heeft. Het grootste van deze groep (68%) geeft aan wel te kunnen zwemmen. Het percentage Amsterdammers dat niet kan zwemmen, is 11%; het aandeel niet-zwemmers onder inwoners van Turkse en Marokkaanse afkomst is aanzienlijk groter: 23%.

De voornaamste redenen waarom mensen geen zwemles hebben (gehad) zijn:

- het ontbreken van schoolzwemmen;
- geen zwembad in de buurt;
- geen behoefte om te leren zwemmen.

Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer heeft in zijn sportplan 2009-2012 een impuls aan schoolzwemmen als een belangrijke doelstelling opgenomen, om de achterstand van het aantal jonge kinderen met een zwemdiploma (ten opzichte van het stedelijk gemiddelde) in te lopen. In het sportplan van stadsdeel Osdorp is zwemvaardigheid niet als expliciet speerpunt opgenomen.

Zwemverenigingen

De grootste groep zwemmers zwemt niet in verenigingsverband. De Nederlandse zwembond (KNZB) heeft in 2007 ongeveer 146.000 leden; in 2004 waren dit er nog ruim 151.000. Dit ledenaantal is inclusief waterpolo, synchronozwemmen en schoonspringen.

In Nieuw West is één (overdekt) zwembad aanwezig, het Sloterparkbad. Dit bad is in 2001 gebouwd. Door de ruime (wedstrijd)faciliteiten biedt dit zwembad onderdak aan 25 zwem- en duikverenigingen en zwemscholen. Het Sloterparkbad heeft een veel groter verzorgingsgebied dan alleen Nieuw West.

4 Commercieel sportaanbod en individuele sporten

4.1 Inleiding

Commercieel sportaanbod is een containerbegrip, waaronder diverse aanbieders en typen activiteiten vallen. De term 'commercieel' verwijst naar faciliteiten, activiteiten en programma's die voor marktpartijen of ondernemers winstgevend zijn. Algemene kenmerken van dit type sportaanbod zijn:

- inspelen op trends en niches;
- mogelijkheden voor groepsarrangementen, evenementen;
- uitstralen van service en hoge kwaliteit voor klanten;
- ruime openingstijden; klant bepaalt zelf tijdstip en duur;
- mate van exclusiviteit komt tot uitdrukking in kosten van lidmaatschap;
- niet of nauwelijks gebruik van vrijwillig kader in bedrijfsvoering;
- grotere anonimiteit voor klanten/leden dan bij verenigingssport;
- groot deel van het aanbod is gericht op conditieverbetering, sportmedisch advies, wellness en beauty;
- betrokkenheid lokale overheid is vaak beperkt tot vergunningverstrekking (afdeling bouwen, economische zaken).

De stadsdelen, die samen Nieuw West vormen, telden in 2005 28 commerciële sportaanbieders, overwegend kleine. Iets minder dan de helft van deze aanbieders maakte gebruik van een accommodatie dat eigendom was van de gemeente of stadsdelen. Voor het overige ging het om particuliere accommodaties.

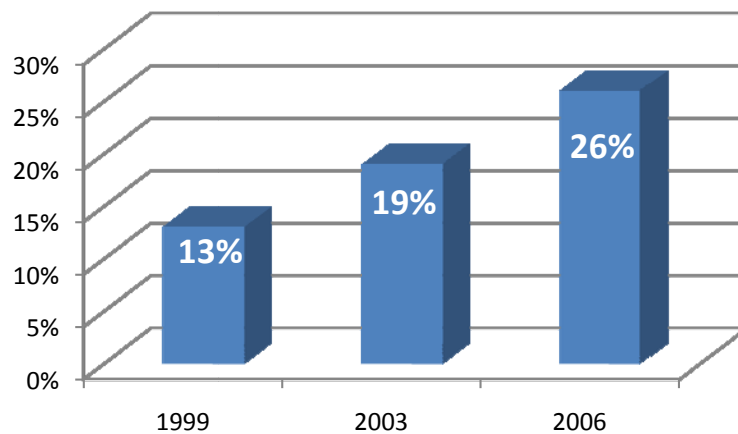
4.2 Fitness/lifestyle sporten

4.2.1 Trends fitness

Anno 2006 sporten Amsterdammers net zoveel in verenigingsverband als op individuele basis (beide 29%); 22% van alle sporters is lid van een sportschool. Individueel sporten heeft sporten in verenigingsverband dus bijgehaald (In 2003 was het verschil nog 11%, ten gunste van de sportverenigingen).

De groei in sportdeelname in de afgelopen jaren betreft vrijwel geheel de beoefening van individuele sporten (inclusief fitness). Fitness is de meest beoefende en sterkst groeiende sport in Amsterdam in de periode 1999-2006:

Grafiek 4.1 Aandeel fitness in sportdeelname Amsterdam

Er is sprake van verdubbeling van het aantal beoefenaren. Onder Turken en Marokkanen is voetbal de populairste sport; fitness en zwemmen zijn wel de daarop volgende sporten.

Om tot inschatting te komen van de toekomstige sportbehoefte in Nieuw West doen we de volgende aannames:

- De groei in sportdeelname tussen 2003 en 2006 is het grootst onder laag en middelbaar opgeleide Turkse en Marokkaanse mensen. De stedelijke vernieuwing (betere inkomenspositie, sociale stijging) heeft hierop nog een versterkend effect. Er is sprake van een 'dubbele versnelling'.
- De sportparticipatie van allochtone Amsterdammers zal met name in de individuele sporten meer vergelijkbaar worden met de autochtone bevolking. De groep allochtonen die meer kan en wil besteden aan sport groeit, waardoor ook de populariteit van 'lifestyle sporten' (fitness/wellness/health) onder deze groep toeneemt.
- Fitness blijft de komende 10 tot 15 jaar de populairste sport in Amsterdam. De sterke groei (13% in zeven jaar) zal afvlakken, maar gaan ervan uit dat een doorgroei naar een aandeel van 30 tot 35% in het totale sportaanbod in de komende jaren realistisch is.

4.2.2 Scenario's fitness Nieuw West

In de onderstaande tabellen is doorgerekend hoeveel mensen in Geuzenveld-Slotermeer, Osdorp en Slotervaart in potentie lifestyle sporten (willen) beoefenen. We gaan daarbij uit van de hierboven genoemde aannames. Voor 2015 zijn doorrekeningen gemaakt voor fitnessparticipatie van 25% en 30%; voor 2025 zijn de aannames 30% en 35% (afgevlakte groei).

Per stadsdeel zijn we voor 2008 uitgegaan van de deelnamecijfers uit de laatste sportmonitor (Geuzenveld-Slotermeer 45%, Osdorp 70% en Slotervaart 55%). Vervolgens hebben we een groei in sportdeelname doorgerekend, waarbij we de aanname doen dat de groei minder sterk is in de stadsdelen waar de deelname nu al hoger is (dus in Osdorp is geen groei van 20% meer te verwachten, maar een 'afgevlakte' groei).

Fitness Geuzenveld-Slotermeer

In de Sportmonitor 2006 is aangegeven hoeveel fitnessbeoefenaren op stadsdeelniveau er nu zijn. Om tot een indicatie te komen doen we volgende aanname. Er wonen nu ruim 17.000 sporters (van 5 jaar en ouder) in Geuzenveld-Slotermeer (op basis van sportdeelname van 45%). In Amsterdam is het marktaandeel voor fitness 26%. Gezien de achterblijvende sportdeelname gaan er van uit dat ook fitnessparticipatie achterblijft. We ramen dit op 15 tot 20%. Een indicatie voor het aantal fitnessbeoefenaren is dan 2.600 tot 3.500 mensen.

In de onderstaande tabel zijn scenario's doorgerekend op basis van bevolkingsprognose, sportdeelname en marktaandeel voor fitness.

Tabel 4.1 Scenario's lifestyle sporten Geuzenveld-Slotermeer

	2008	Aantal fitness in 2008	2015	Aantal fitness in 2015		2025	Aantal fitness in 2025	
Marktaandeel		15 - 20%		25%	30%		30%	35%
Aantal inwoners van 5 jaar en ouder	38.186	-	36.753	-	-	35.374	-	-
Aantal sporters 45% sportdeelname	17.184	2.578-3.437	16.538	4.135	4.961	15.918	4.775	5.571
Aantal sporters 55% sportdeelname	-	-	20.214	5.054	6.064	19.455	5.836	6.809
Aantal sporters 65% sportdeelname	-	-	23.889	5.972	7.167	22.993	6.898	8.048

Op basis van een redelijke bandbreedte en een sportdeelname van 55%, nemen we aan dat in de komende tien tot vijftien jaar 5.000 tot 6.000 (potentiële) beoefenaren van lifestyle sporten in Geuzenveld-Slotermeer wonen. We gaan er dan vanuit dat het marktaandeel van fitness in 2025 ligt op 30%.

Fitness Osdorp

De sportdeelname in Osdorp ligt boven het stedelijk gemiddelde. We doen de aanname dat de fitnessparticipatie minimaal op stedelijk niveau ligt, dus 26%. Het aantal fitnessers in Osdorp op dit moment ligt dan rond 8.000 mensen.

Tabel 4.2 Scenario's lifestyle sporten Osdorp

	2008	Aantal fitness in 2008	2015	Aantal fitness in 2015		2025	Aantal fitness in 2025	
				25%	30%		30%	35%
Marktaandeel		26%		25%	30%		30%	35%
Aantal inwoners van 5 jaar en ouder	43.526	-	44.541	-	-	42.723	-	-
Aantal sporters 70% sportdeelname	30.468	7.922	31.179	7.795	9.354	29.906	8.972	10.467
Aantal sporters 75% sportdeelname	-	-	33.406	8.352	10.022	32.042	9.613	11.215
Aantal sporters 80% sportdeelname	-	-	35.633	8.908	10.690	34.178	10.253	11.962

Als de sportdeelname in Osdorp in de komende jaren nog een groei doormaakt van 5 tot 10% (dus minder sterk dan Geuzenveld-Slotermeer), dan nemen we aan dat er in de komende tien tot vijftien jaar 10.000 tot 11.000 fitness-beoefenaren in dit stadsdeel wonen. We gaan uit van een marktaandeel van fitness van 35% en een sportdeelname van 75% in 2025.

Fitness Slotervaart

De sportdeelname in Slotervaart ligt 10% lager dan het stedelijk gemiddelde. We doen de aanname dat de fitnessparticipatie tussen de 20 en 22% ligt. Een indicatie voor het aantal fitnessers in dit stadsdeel is dan 4.600 tot 5.000.

Tabel 4.3 Scenario's lifestyle sporten Slotervaart

	2008	Aantal fitness in 2008	2015	Aantal fitness in 2015		2025	Aantal fitness in 2025	
				25%	30%		30%	35%
Marktaandeel		20 - 22%		25%	30%		30%	35%
Aantal inwoners van 5 jaar en ouder	41.491	-	44.971	-	-	46.688	-	-
Aantal sporters 55% sportdeelname	22.820	4.564-5.020	24.734	6.184	7.420	25.678	7.703	8.987
Aantal sporters 65% sportdeelname	-	-	29.231	7.308	8.769	30.347	9.104	10.621
Aantal sporters 70% sportdeelname	-	-	31.480	7.870	9.444	32.682	9.805	11.439

De sportdeelname in Slotervaart ligt nu tussen die van Geuzenveld-Slotermeer en Osdorp, namelijk op 55%. Als Slotervaart doorgroeit naar 65% en een marktaandeel van fitness van 30 tot 35%, dan komt het aantal fitnessers in 2025 op 9.000 tot 11.000.

Fitness Nieuw West totaal

In de onderstaande tabel zijn de scenario's voor heel Nieuw West weergegeven. Op basis van de inschattingen per stadsdeel, zouden er nu rond de 16.000 fitnessers in Nieuw West zijn. Bij een optimale groei van de sportdeelname en een marktaandeel van 30 tot 35% in 2025, komt het verwachte aantal fitnessers in Nieuw West op 27.000 tot 32.000 mensen (bandbreedte).

Tabel 4.4 Scenario's lifestyle sporten Nieuw West totaal

	2008	Aantal fitness in 2008	2015	Aantal fitness in 2015		2025	Aantal fitness in 2025	
				25%	30%		30%	35%
Aantal inwoners 5 jaar en ouder	123.203	-	126.265	-	-	124.785	-	-
Aantal sporters huidige sportdeelname	70.472	15.064-16.379 ⁴	72.451	18.114	21.735	71.502	21.450	25.025
Aantal sporters beperkte groei sportdeelname	-	-	82.851	20.714	24.855	81.844	24.553	28.645
Aantal sporters optimale groei sportdeelname	-	-	91.002	22.750	27.301	89.853	26.956	31.449

Noot 4 Totale bandbreedte op basis van aannames van fitnessmarktaandeel in drie stadsdelen Nieuw West

4.2.3 Aanbod fitness Nieuw West

In 2005 is een inventarisatie gemaakt van commerciële sportaanbieders in Amsterdam⁵. Per stadsdeel is onderzocht hoeveel aanbieders aanwezig zijn en welke type aanbod zij hebben.

Als we inzoomen op fitness/health/fysiosport-aanbieders (exclusief vechtsporten) in de stadsdelen van Nieuw West zien we het volgende beeld:

Tabel 4.5 Huidig aanbod fitness Nieuw West

Type aanbod	Geuzenveld-Slotermeer	Osdorp	Slotervaart
Fitness	-Susa Gym -Purl Gym -Sloterpark Health Center	-Body Gym West -Fitness Studio Onna -Splash Health Campus	-B4U -Palestra -Health City Amsterdam
Fysiosport	-Moveo Fit		
Krachtsport		-Hercules	
Aantal aanbieders	3	4	4

Sinds dit onderzoek is geen aanvullende inventarisatie (actualisatie) uitgevoerd naar eventuele nieuwe fitness-aanbieders/sportscholen in Nieuw West. We nemen aan dat we met de in de tabel genoemde centra nog een goed beeld hebben van het aanbod.

In het onderzoek in 2005 is niet meegenomen hoeveel leden/klanten deze aanbieders hebben. Hoe verhoudt zich dit aanbod tot de huidige en toekomstige behoefte aan fitness in Nieuw West? Kan dit aanbod de potentiële (groeiende) vraag aan?

We maken een inschatting op basis van landelijke kengetallen⁶. Deze kengetallen zijn:

- In het grootste deel van Nederland geldt dat er tien fitnesscentra per 100.000 inwoners zijn; in sommige gebieden (met minder verstedelijkt gebied) ligt dit op twaalf centra per 100.000 inwoners.
- In sterk verstedelijkte gebieden (zoals Nieuw West) zijn in verhouding met de bevolkingsdichtheid, relatief weinig fitnesscentra. Deze stedelijke centra hebben doorgaans wel een groter klantenbestand.
- Centra met basisfitness (zonder wellness-voorzieningen) hebben gemiddeld 500 leden. Centra met dojo of medische voorzieningen (fysio) hebben gemiddeld 1.000 tot 1.100 leden. Fitnesscentra die onderdeel uitmaken van grotere multifunctionele centra hebben doorgaans de meeste leden: 1.500 tot 1.700. Het gemiddelde van alle centra ligt op ongeveer 950 leden.

In Nieuw West wonen nu ongeveer 132.000 mensen; 123.000 van hen zijn vijf jaar en ouder. Uit de bevolkingsprognoses blijkt dat de bevolkingsontwikkeling tot 2025 nagenoeg gelijk blijft. Nu zijn er 11 fitnessaanbieders in Nieuw West. Op basis van de landelijke verhouding 10 centra op 100.000 inwoners, is dit voor Nieuw West dus een beperkt aanbod.

Noot 5 De Amsterdamse commerciële sport in beeld, DSP-groep, januari 2006.

Noot 6 Opgenomen in Rapportage Sport 2008.

Voor een indicatie van het aantal leden dat de fitnesscentra in Nieuw West nu vertegenwoordigen, doen we de aanname dat er zes kleinere basisfitnesscentra zijn en vijf grotere aanbieders (inclusief wellness/fysio)⁷. We ramen het totaal aantal leden van de elf aanbieders op 7.000 tot 9.000 (bandbreedte).

Aandachtspunt fitness

Uit recent gepubliceerd onderzoek onder fitnesscentra blijkt dat het verloop onder klanten groot is. Jaarlijks vertrekt ruim een vijfde deel van het klantenbestand. Ook komt naar voren dat fitnessondernemers niet gericht zijn op het behoud van deze uitvallers, maar vooral nieuwe klanten proberen aan te trekken. Slechts 6,5% van de onderzochte fitnesscentra besteedt aandacht aan potentiële afhakers.

Medische en fysiosportcentra presenteren in dit opzicht het best: de stijging van de uitstroom was 0,4%, terwijl instroom met 40% toenam. Multifunctionele centra scoren het minst: de stijging van de instroom wordt geheel teniet gedaan door de stijging van de uitstroom.

4.2.4 Conclusie fitness

In deze paragraaf hebben we raming gemaakt van het (in potentie) aantal fitnessbeoefenaren in Nieuw West. We komen tot een indicatie van 15.200 tot 16.500 fitnessers (bandbreedte). We hebben rekening gehouden met de huidige sportparticipatie per stadsdeel.

Vervolgens zijn scenario's doorgerekend waarbij we aannemen dat de sportdeelname in Nieuw West nog zal groeien tot 2025. In Osdorp waar de sportdeelname nu al relatief hoog is, is uitgegaan een 'afgevlakte groei'. Voor het toekomstige marktaandeel van fitness hanteren een percentage van 30 tot 35%; stedelijk is dat nu 26%. Dit is dus een bescheiden groei. Uiteindelijk leidt dit tot 27.000 tot 32.000 fitnessers in Nieuw West in 2025.

Het huidige aanbod aan fitness in Nieuw West zal deze groei niet kunnen opvangen. We schatten in dat dit aanbod nu maximaal 10.000 mensen bedient. De huidige potentiële behoefte is nu al anderhalf keer groter dan het aanbod.

4.3 Overig commercieel aanbod

Naast het fitness/welness/health-aanbod, bestaat een groot en divers aanbod aan sport- en beweegactiviteiten en voorzieningen dat op commerciële basis wordt geëxploiteerd. Voorbeelden zijn bowling-, klim-, kart- en snooker/biljartcentra, maneges, indoor ski-hallen en outdoor/adventure-activiteiten.

Het overzicht op de volgende pagina (inclusief fitness) is overgenomen uit het onderzoek naar het commerciële aanbod in Amsterdam (2006). Op dit moment is het meest actuele onderzoek naar dit aanbod. We gaan er van uit dat de onderstaande opsomming in de afgelopen jaren aan veranderingen onderhevig is geweest, maar de tabel geeft wel een beeld van de diversiteit en de spreiding van het aanbod.

Noot 7 Gebaseerd op informatie over het aanbod op de eigen websites van de fitnesscentra.

Tabel 4.6 Aantal commerciële sportaanbieders naar aanbod en stadsdeel

	Bos en Lommer	Centrum	De Baarsjes	Geuzenveld/ Slotermeer	Noord	Oost/ Watergraafsmeer	Osdorp	Oud-West	Oud Zuid	Slotervaart	Westerpark	Westpoort	Zeeburg	Zuideramstel	Zuidoost	Totaal
fitness/aerobics	2	20	2	2	4	5	3	4	10	4	3	2	2	5	2	70
vechtsport		2				1	2		4	1	2			3	2	17
fitness en vecht-/krachtsport				1				1			1					3
fitness en zwemmen								1								1
fitness en schaatsen e.d.						1										1
krachtsport							1									1
biljart/pool/snooker	1	5			1	1	2	1	1		1					13
dans		3		1	2	1			3							10
dans en fitness					1									1		2
fysiosport		1		1												2
paardensport				1	2	1	1	1							1	7
squash		2			1	1									1	5
squash en fitness						1						1				2
tennis						1			1							2
klimmen	1	1				1						1				4
golf					1					1					1	3
schieten					2		1	1								4
schermen		2														2
bowling					1										1	2
karten												2				2
skiën					1											1
skiën en squash						1										1
watersport				1												1
beweging en yoga								1								1
beachsport												1				1
bridge						1										1
stadion															1	1
multisportcentrum				1					1					1	2	5
totaal	4	36	2	8	16	16	10	10	20	6	7	7	3	12	8	165

De in dit onderzoek betrokken bronnen geven geen inzicht in het huidige gebruik en aantal bezoekers van deze voorzieningen. Dit geldt zowel voor geheel Amsterdam, als voor Nieuw West. Het ontbreekt aan bezoek- en participatiecijfers voor dit diverse aanbod.

Kenmerkend voor dit type sportaanbod en -voorzieningen is dat een aanzienlijk aandeel incidenteel bezoek is. Activiteiten zoals klimmen, karten en bowling bieden vaak arrangementen voor bedrijfsuitjes en vrijgezellenfeesten. Hoe dit aantal bezoekers zich verhoudt tot vaste leden/bezoekers is niet bekend.

4.4 Individueel sporten in de openbare ruimte

Uit Sportmonitor 2006 blijkt dat ook hardlopen onder Amsterdammers sterk is toegenomen, van 6% in 2003 naar 13% in 2006: meer dan een verdubbeling in drie jaar.

Een groei van het aantal mensen dat de openbare ruimte benut voor sportbeoefening, komt ook naar voren uit de ledentoeename van de onderstaande bonden.

Tabel 4.7 Ledentoeename bij bonden

Bond	Groei 2006-2007
KNBLO (wandelsport)	+10,8%
Nederlandse Toer Fiets Unie	+4,8%
Nederlandse Triathlon Bond	+31,0%
Atletiek Unie	+2,4%

Een toename van hardlopers, fietsers en skeelers leidt niet tot meer specifieke benodigde sportvoorzieningen, maar het betekent wel een grotere behoefte aan veilige, aantrekkelijke paden en wegen. Voor verdere planvorming voor de Tuinen van West en sportpark De Eendracht als entree is dit vanzelfsprekend een aandachtspunt, maar verdere doorrekeningen naar ruimtebeslag of extra looproutes zijn in het kader van dit onderzoek niet te maken.

5 Sportstimuleringsbeleid

5.1 Sportstimuleringsbeleid en -programma's

We gaan in dit onderzoek niet gedetailleerd in op de grote hoeveelheid doelstellingen en programma's die in het stedelijk plan en de sportplannen van de afzonderlijke stadsdelen zijn geformuleerd. Daarvoor verwijzen naar de desbetreffende documenten.

De vraag is welk effect deze interventies uiteindelijk zullen hebben op de sportdeelname in Nieuw West en de behoefte aan sportaanbod en -voorzieningen?

We kunnen deze vraag in kwantitatieve zin niet beantwoorden door bijvoorbeeld participatiecijfers te extrapoleren (zoals bij verenigingssporten of fitness). Daarvoor is op dit moment te weinig informatie beschikbaar waarop we zo'n prognose zouden kunnen doorrekenen. De uitvoering van het Sportplan 2009-2012 is pas kort geleden gestart. Veel projecten en programma's bevinden zich nog in de voorbereidingsfase.

Focus op jeugd

In de Sportplan 2009-2012 neemt het stimuleren sport en bewegen van jeugd een belangrijke plaats in. De drie pijlers zijn:

- sport op school
- sport in de wijk
- sport in verenigingsverband

Scholen hebben een cruciale rol in de sportstimuleringsbeleid voor kinderen en jongeren. De speerpunten zijn:

- goed kwalitatief bewegingsonderwijs door vakdocenten LO;
- opzetten van een sportief naschools sportaanbod, met inzet van combinatiefunctionarissen en waar mogelijk trainers van verenigingen;
- oprichten van schoolsportclubs;
- stimuleren van en voorlichting over gezonde voeding en leefstijl en
- het monitoren van sportgedrag en leefpatroon via leerlingvolgsysteem Jump In.

Sport in de wijk

Door de drie stadsdelen in Nieuw West wordt sportbuurtwerk aangeboden, via eigen sportbuurtwerkers of via inkoop bij Sciandri. Het sportbuurtwerk richt zich voornamelijk op kinderen in de basisschooltijd. Koers Nieuw West heeft hierin een coördinerende rol. Met behulp van een recent ontwikkelde sportpas zal in kaart worden gebracht welke groep kinderen wordt bereikt. Op dit moment zijn nog geen uitspraken te doen over het bereik van het sportbuurtwerk. Het registreren met behulp van de Nieuw West-pas gaat in schooljaar 2009-2010 van start.

Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer introduceert in zijn sportplan 2009-2012 de SPORT-FIT-programma, waarmee inactieve mensen worden gestimuleerd om deel te nemen aan een startersactiviteit. Het gaat dan om een aanbod van tien lessen, die in samenwerking met verenigingen en commerciële aanbieders tot stand komen. Het programma wordt zoveel mogelijk in de wijk aangeboden.

Doelstelling is om via dit 'tussenaanbod' tot een toeleiding naar lidmaatschap of abonnement te komen.

Wat is de invloed en rol van sportbuurtactiviteiten op het sportgedrag van deelnemers op langere termijn? Zoals gezegd richt het sportbuurtwerk in Nieuw West zich (vooralsnog) op kinderen in de basisschoolleeftijd. Dit is een leeftijd waar de sportdeelname traditioneel hoog is.

Uit een evaluatieonderzoek naar de resultaten van de breedtesportimpuls (waarin veel gemeenten sportbuurtwerk zijn gestart) blijkt dat de activiteiten te typeren zijn als losse activiteiten, die geen structurele sportdeelname tot gevolg hebben. Ook de effecten op sociale cohesie en verminderen van criminaliteit, bleken niet of nauwelijks meetbaar. Sportbuurtwerk trekt in de meeste gevallen deelnemers die al sportief actief zijn, dus het bereiken van inactieve kinderen/deelnemers is zeer beperkt.

We willen niet suggereren dat sportbuurtwerk geen functie heeft, maar de impact op een sterke groei van de toekomstige sportbehoefte en sportdeelname is ons inziens minimaal.

Volwassenen

De doelgroep volwassenen is moeilijker 'grijpbaar' en diffuser dan jeugd als het gaat om sportstimulering. De nadruk van sportstimulering ligt minder op het organiseren van activiteiten, maar meer in de randvoorwaardelijke sfeer: aantrekkelijke accommodaties en buitenruimte, financieel laagdrempelig en promotie van het aanwezige aanbod. We zien dit ook terug in de sportplannen van de stadsdelen in Nieuw West. Er wordt erkend dat het bereiken en motiveren van de groep volwassenen lastig is, en dat hier ook een grote eigen verantwoordelijkheid van het individu. Overigens wordt voor de groep ouderen (55/65+) vaak wel weer geïnvesteerd in speciale programma's (MBvO, SPORT-FIT, Beweeg je Beter), omdat het aanbod van verenigingen of sportscholen (nog) niet aansluit op de mogelijkheden en behoeften van senioren.

Verenigingsondersteuning

In het Amsterdamse sportstimuleringsbeleid worden het belang en de meerwaarde van sportverenigingen (de 'georganiseerde sport') nadrukkelijk erkend. We hebben gezien dat het aandeel in het sportaanbod dat verenigingen voor hun rekening nemen, in de laatste jaren is afgenomen. Er is meer dan voorheen concurrentie van andere vormen van sport en bewegen. In stedelijke gebieden is deze ontwikkeling sterker dan in gebieden met kleine of middelgrote gemeenten.

Toch sport nog ongeveer een derde deel van alle sportende Amsterdammers in verenigingsverband. We gaan hier niet verder in op de meerwaarde van verenigingssport voor waarden, normen en sociale cohesie. Dit is al uitvoerig beschreven in diverse notities en plannen.

Waar zetten Amsterdam en afzonderlijke stadsdelen op in als het gaat om ondersteuning van de verenigingen? Een analyse van de sportplannen 2009-2012 geeft het volgende beeld:

- Centrale doelstelling is om de vitaliteit en daarmee de maatschappelijke rol van sportverenigingen te vergroten. Vitaal heeft onder andere betrekking op gezonde financiële situatie, ledengroei en voldoende kader.
- Het tegengaan van betalingsachterstanden (huur velden) en lage bespelinggraad (betere benutting sportaccommodaties).
- Grotere rol van verenigingen in het naschoolse sportaanbod.
- Inzet van combinatiefunctionarissen. Met behulp van een landelijke regeling (bijdrage in loonkosten) worden combinatiefunctionarissen aangesteld die de brug vormen tussen scholen en sportverenigingen (en andere sportaanbieders). Met de inzet van combinatiefunctionarissen wordt ook een grotere professionalisering van het verenigingskader beoogd.
- Ontwikkeling van Sportmatch om verenigingsondersteuners zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten.

6 Conclusies en aanbevelingen

Ambitie en beïnvloeding sportdeelname

De sportdeelname in Amsterdam is in de afgelopen jaren sterker gegroeid dan de gemiddelde landelijke sportdeelname. De sportdeelname in een groot deel van Nieuw West blijft echter achter bij het stedelijk gemiddelde. Er zijn aanzienlijke verschillen tussen de stadsdelen in Nieuw West. De ambitie van de gemeente Amsterdam is om de deelname in alle stadsdelen naar het stedelijk gemiddelde te tillen.

Uit de bevolkingsprognoses voor Nieuw West blijkt dat de bevolkingsomvang stabiel blijft. Er is dus geen grotere groep sporters in Nieuw West te verwachten op basis van een autonome groei van de bevolking. In Nieuw West is geen sprake van sterke vergrijzing, zoals dat in andere delen van Nederland wel het geval is.

Sociaaleconomische status (SES) is de belangrijkste (autonome) factor die sportdeelname beïnvloedt. Mensen met een hoger opleidingsniveau en hoger inkomen sporten meer dan mensen met een laag inkomen en opleidingsniveau. Ook etniciteit is belangrijke factor: de deelname van niet-westerse allochtonen ligt lager dan die van de autochtone bevolking. We verwachten dat door de effecten van de stedelijke vernieuwing (vooral de stijging van het gemiddelde inkomensniveau) de potentiële groep sporters in Nieuw West in de komende tien tot vijftien jaar zal toenemen. Een doorrekening van de stedelijke ambities laat zien, dat een toename in sportdeelname in Geuzenveld-Slotermeer (+20%), Slotervaart (+15%) en Osdorp (+10%) ('afgevlakte groei'), bijna 20.000 extra sporters in Nieuw West betekent.

Maar om tot een daadwerkelijke groei in sportdeelname te komen, zal deze 'latente' sportbehoefte door een toereikend aanbod ingevuld moeten worden. Dit vraagt om aantrekkelijke sportactiviteiten en voldoende sportaccommodaties. In een aantal gevallen lijkt het er op dat een aanbod zijn eigen vraag of behoefte creëert. Vaak zijn het de commerciële aanbieders die met niches een nieuwe markt aanboren. Maar ook in de verenigingssport komt dit voor. Een voorbeeld hiervan in Nieuw West is basketbalvereniging Harlem Lakers. De vereniging verhuisde naar Slotervaart waar op dat moment geen basketbalaanbod was. De vereniging wordt ondersteund via het project *Meedoen allochtone jeugd door sport*. De club heeft in de laatste twee jaren een grote groei in het aantal jeugdleden doorgemaakt waardoor zelfs een tekort aan zaalruimte is ontstaan.

Dit tekort aan zaalruimte past in het beeld dat ook in het sportaccommodatieplan (2006) werd geschetst: een tekort van vier sporthallen in sector West tot 2020. Ook na uitvoering van de nieuwbouwplannen voor deze sector, blijft de sporthalcapaciteit erg krap.

Verenigingssporten

Het *marktaandeel* van sportverenigingen in het totale sportaanbod neemt af. Maar het landelijke beeld is, dat in *absolute zin* het aantal mensen dat lid is van een vereniging, nog steeds toeneemt. In die zin kan de verenigingssport niet afgeschreven of gemarginaliseerd worden.

Een actueel beeld van het totale absolute aantal verenigingsleden in Amsterdam en in Nieuw West ontbreekt. Of er dus ook op lokaal niveau in *absolute zin* een lichte stijging is waar te nemen, valt niet vast te stellen. Het *marktaandeel* van de verenigingssport in Amsterdam daalt dus sterker dan landelijk, maar de algemene sportdeelname in Amsterdam groeit ook sterker dan landelijk. We doen dan ook de aanname dat in Amsterdam hierdoor het totaal aantal verenigingsleden op z'n minst stabiel is gebleven.

De aandacht en investeringen voor ondersteuning van de sportverenigingen zoals die in het Sportplan 2009-2012 zijn vastgelegd, zijn terecht. De verenigingssport verliest weliswaar terrein ten opzichte van andere vormen van vrijetijdsbesteding en andere sportaanbieders, maar zij vertegenwoordigen nog steeds een derde deel van alle Amsterdamse sporters. Wel vinden we dat de ondersteuning gericht moet worden ingezet bij verenigingen die de potentie hebben om (op termijn) nieuwe leden op te vangen. We willen niet suggereren dat kleine verenigingen (zonder groeiambitie) geen bestaansrecht hebben, maar bij de gemeentelijke afweging over extra ondersteuning (naast de al gesubsidieerde accommodatietarieven) hebben zij geen prioriteit.

Voetbal

Voetbal is veruit de meest populaire verenigingssport in Nederland. Landelijk is er nog steeds een jaarlijkse stijging van het aantal KNVB-leden. Het aantal voetballende volwassen mannen blijft gelijk; een aanzienlijke groei is te zien bij meisjes- en vrouwenvoetbal, en ook het aantal jongens neemt nog toe.

Ook in Nieuw West is voetbal de meest beoefende teamsport, maar er is sprake van een aanzienlijke onderbepeling van de velden. Slechts vier voetbalverenigingen in Nieuw West hebben een damesafdeling; in totaal gaat het om 7 teams. In Geuzenveld-Slotermeer zijn geen clubs met meisjes/vrouwenteams. Op basis van een doorrekening van sportparticipatiecijfers, schatten wij in dat er nu in potentie bijna 1.000 vrouwelijke voetballers in Nieuw West wonen. Dit zijn ongeveer 65 teams.

Uit de meest recente lokale sportmonitor blijkt dat een grote groep jongens wel voetbalt, maar dat niet in verenigingsverband doet. Het gaat vooral om jongens van Turkse en Marokkaanse afkomst. Ook dit is dus een groep waar (op basis van de landelijke trend) nog een grote groei mogelijk moet zijn. Het huidige aanbod van de voetbalverenigingen sluit echter niet aan bij de potentiële behoefte. Binnen de huidige veldcapaciteit kan een aanzienlijke toename worden opgevangen.

Om aan de in potentie aanwezige behoefte tegemoet te komen, zal in Nieuw West geïnvesteerd moeten in een aanbod voor vrouwen en meisjes. Dit geldt ook voor een groep jongens. In het voetbalplan van stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer zijn dit terecht belangrijke speerpunten. In Nieuw West zijn maar liefst 23 voetbalverenigingen. Er zijn slechts vier grote verenigingen (meer dan 400 leden).

De grootste groep verenigingen heeft tussen 150 en 200 leden, waarbij opvalt dat veel van deze verenigingen geen A- of B-jeugdelftallen hebben. Voor de sportparken De Eendracht en Ookmeer, waarbij bij beide voetbal een groot deel van het profiel bepaalt, zal moeten worden vastgesteld welke verenigingen een groei en nieuw (vrouwen)aanbod kunnen en willen opvangen. De gemeentelijke (financiële) ondersteuning (bijvoorbeeld door de inzet van combinatiefunctionarissen) zal hierop moeten aansluiten.

Hockey

Hockey is al jaren de snelst groeiende teamsport in Nederland. De prognose uit dit onderzoek is, dat in de komende tien tot vijftien jaar het aantal hockeyers in Nieuw West zal toenemen met 500 tot 700 mensen. Deze groei kan op de huidige hockeyaccommodatie (met een hoge bespelingsgraad) in Nieuw West niet worden opgevangen, vanwege ruimtelijke beperkingen.

Overige buitensporten

De accommodatiecapaciteit voor tennis in Nieuw West is zeer beperkt. Een toename van het aantal tennissers kan niet worden opgevangen. In het sportaccommodatieplan zijn dan ook plannen opgenomen om het aantal tennisbanen uit te breiden.

De voorzieningen voor rugby en handbal op De Eendracht hebben een grotere capaciteit dan nu noodzakelijk. Een eventuele toenemende behoefte in Nieuw West kan worden opgevangen.

Binnensport

De vraag naar binnensportaccommodaties in Amsterdam is groter dan het aanbod. De druk ontstaat vooral op de meest courante uren. Veel binnensporten kunnen niet uitwijken naar gymnastieklokalen omdat deze niet aan de juiste sporttechnische eisen (afmetingen) voldoen.

Bij veel binnensporten is landelijk een daling van het aantal leden te zien. Echter, dit zijn de leden die bij de sportbonden zijn ingeschreven. Veel zaalporters zijn niet verbonden aan een vereniging of bond. Zij sporten op recreatieve basis in kleinere verbanden. Deze groep sporters, en de deelnemers aan sportbuurtwerkactiviteiten, zijn doorgaans niet degenen die bij de toekenning van zaalruimte voorrang krijgen. Vaste uren voor verenigings-trainingen en -competities worden al bij het begin van het zaalseizoen gereserveerd (op de courante uren). In het sportaccommodatieplan is gekozen voor het scenario dat meer ruimte op 'piekuren' vrij gehouden moet worden voor deze 'ongebonden' vormen van sport. Dit uitgangspunt betekent wel dat extra sporthalruimte (naast de al geplande nieuwe accommodaties) moet worden gerealiseerd. Ook in Nieuw West is in de sporthallen sprake van vrijwel volledig bezetting op namiddagen en avonden. De meeste hallen zijn ook overdag bezet door scholen. De Aristoshal op De Eendracht heeft overdag weinig bezetting, omdat er geen onderwijsgebruik is.

Hoe groot de extra zaalbehoefte van de ongebonden sporters in Nieuw West nu en in de toekomst is, kan op basis van de analyse in dit onderzoek, niet worden ingeschat. Hiervoor is aanvullend onderzoek nodig. Een eerste indicatie kan zijn het aantal aangevraagde zaaluren op jaarbasis die niet kunnen worden gehonoreerd. Ook kan daarbij worden meegenomen hoeveel groepen of sporters noodgedwongen uitwijken naar zaalruimte elders in Amsterdam of omliggende gemeenten.

Vecht- en verdedigingssporten

Vecht- en verdedigingssporten zijn populair in Nieuw West. Dit blijkt uit de meest recente Amsterdamse sportmonitor. Ook binnen het programma *Meedoen allochtone jeugd door sport* is specifiek aandacht voor ondersteuning van deze takken van sport. Deze sporten worden zowel aangeboden door verenigingen als sportscholen op commerciële basis. Relatief veel zaaluren in de gymnastieklokalen worden benut voor vecht- en verdedigingssporten.

We hebben in dit onderzoek een doorrekening gemaakt van het aantal sporters in Nieuw West tot 2025. Bij een gelijkblijvend marktaandeel van 5% (en dit is een behoudende aanname), groeit het aantal vecht- en verdedigingssporters in Nieuw West naar 5.000 personen. Een globale inschatting van het huidige aantal sporters (ongeveer 2.800) laat zien dat het bijna om een verdubbeling zou gaan.

We hebben geen beeld van de capaciteit van het huidige aanbod (totaal aantal leden van verenigingen/sportscholen). We kunnen echter aannemen dat het huidige aanbod een verdere groei in de behoefte niet kan opvangen.

Commercieel sportaanbod

De grote groei in de Amsterdamse sportdeelname komt voor het grootste deel op het conto van het commerciële aanbod (fitness) en de individuele sporten (hardlopen). Vooral fitness heeft in Amsterdam een zeer sterke groei doorgemaakt. Van een marktaandeel van 13% in 1999 naar 26% in 2006. Er is geen informatie beschikbaar over het totale aantal leden/klanten van de fitnessaanbieders in Nieuw West, maar we ramen het aantal fitnessbeoefenaren (inclusief andere wellness/health-activiteiten) nu op 16.000. Een doorrekening van het optimale sportdeelname-scenario in Nieuw West en een bescheiden groei van het marktaandeel van fitness, laat een verdubbeling zien in 2025 (27.000 tot 32.000).

Het huidige aanbod aan fitness in Nieuw West zal deze groei niet kunnen opvangen. We schatten in dat dit aanbod nu maximaal 10.000 mensen bedient. De huidige potentiële behoefte is nu al anderhalf keer groter dan het aanbod.

Op basis van de in dit onderzoek betrokken bronnen is geen uitspraak te doen over het aantal bezoekers en leden van het overige commerciële aanbod in Nieuw West of Amsterdam totaal. Meer dan het verenigingsaanbod, creëert het commerciële aanbod in zekere zin zijn eigen vraag of behoefte door in te spelen op thema's als gezondheid en beleveniseconomie.

De laatste jaren is een trend te zien van samenwerkingsverbanden tussen fitness en 'fysio-sporten' en de gezondheidszorg. Met name op het gebied van preventie en revalidatie worden commerciële sportaanbieders als partners gezien van zorgverzekeraars en zorginstellingen. Ook in het Amsterdamse Sportplan 2009-2012 komt dit terug, waarbij wordt verwezen naar programma's zoals *Big Move*, *Bewegen op recept* en *Beweeg je beter!* De stadsdelen Geuzenveld-Slotermeer en Osdorp hebben nauwere samenwerking met fitness-aanbieders (sportscholen) opgenomen als doelstelling in hun sportplannen.

Om een actueel inzicht te krijgen welk deel van de potentiële huidige en toekomstige behoefte door het commerciële aanbod in Nieuw West kan worden ingevuld, is aanvullend onderzoek nodig.

Daarbij zouden ons inziens de volgende aspecten voor Nieuw West in ieder geval mee moeten worden genomen:

- huidige en beoogde mix van exclusief en 'low budget' aanbod;
- deel van de markt dat nu wordt bediend;
- verloop in klantenbestand van de huidige aanbieders;
- huidige samenwerking tussen fitnessaanbieders en zorgverzekeraars en zorginstellingen en
- de bereidheid en de mogelijkheden van aanbieders om samen te werken op gebied van onder andere gezondheid.

Tot slot

In dit onderzoek zijn de belangrijkste factoren die sport- en beweeggedrag van mensen beïnvloeden aan de orde geweest. We hebben daar waar mogelijk een (gekwantificeerde) inschatting gemaakt van de toekomstige behoefte aan typen sport en sportvoorzieningen. Vanzelfsprekend zijn aannames gedaan over toekomstige ontwikkelingen: veelal is uitgegaan van extrapolatie van huidige cijfers.

De belangrijkste conclusie is dat de ambitie voor een grotere sportdeelname in Nieuw West (en daarmee een meer gezonde en actieve bevolking) alleen waargemaakt kan worden als op alle factoren wordt ingezet.

Concreet: de stedelijke vernieuwing zal wat betreft sport geen succes worden als niet voldoende aanbieders of voorzieningen in Nieuw West aanwezig zijn (en blijven) en het sportstimuleringsbeleid wordt gecontinueerd. En nieuwbouw van sportaccommodaties en impulsen in sportstimulering zullen geen effect hebben als de sociale stijging door de vernieuwingsoperatie uitblijft. Alle puzzelstukjes zullen in elkaar moeten vallen om het beoogde resultaat (sportdeelname in heel Nieuw West op minimaal stedelijk niveau) te realiseren.

Bijlagen

Bijlage 1 Bevolkingsprognoses stadsdelen Nieuw West

Tabel B1.1 Geuzenveld-Slotermeer

leeftijd	2008		2015		2020		2025	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
0-3	2505	6,1	2360	5,9	2294	5,8	2180	5,7
4-7	2353	5,7	2220	5,6	2150	5,5	2025	5,3
8-12	2574	6,2	2596	6,5	2498	6,3	2330	6,1
13-17	2626	6,4	2391	6	2350	6	2171	5,7
18-24	4501	10,9	4261	10,7	4183	10,6	3993	10,5
25-29	3502	8,5	3649	9,2	3617	9,2	3535	9,3
30-39	6242	15,1	6133	15,5	6339	16,1	6427	16,9
40-49	5671	13,7	5256	13,2	5009	12,7	4822	12,7
50-64	6219	15,1	6366	16	6392	16,2	6036	15,9
65 e.o.	5121	12,4	4445	11,2	4510	11,5	4548	11,9
totaal	41314	100	39677	100	39342	100	38067	100

Tabel B1.2 Osdorp

leeftijd	2008		2015		2020		2025	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
0-3	2371	5,1	2327	4,9	2254	4,8	2115	4,7
4-7	2343	5	2222	4,7	2120	4,5	1986	4,4
8-12	2864	6,2	2828	6	2652	5,7	2467	5,4
13-17	2848	6,1	2849	6	2703	5,8	2501	5,5
18-24	4490	9,7	4966	10,5	4969	10,6	4800	10,6
25-29	3258	7	3726	7,9	3813	8,1	3759	8,3
30-39	6686	14,4	6204	13,1	6110	13	5869	12,9
40-49	7049	15,2	6619	14	5962	12,7	5389	11,9
50-64	7139	15,4	7998	16,9	8186	17,4	7899	17,4
65 e.o.	7431	16	7691	16,2	8155	17,4	8560	18,9
totaal	46479	100	47430	100	46924	100	45345	100

Tabel B1.3 Slotervaart

leeftijd	2008		2015		2020		2025	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
0-3	2153	4,9	2384	5	2347	5	2462	4,9
4-7	2167	4,9	2238	4,7	2197	4,7	2338	4,7
8-12	2854	6,5	2821	5,9	2674	5,7	2801	5,6
13-17	3137	7,1	3033	6,3	2805	5,9	2866	5,8
18-24	4527	10,2	4924	10,3	4779	10,1	4979	10
25-29	3162	7,2	4062	8,5	4037	8,5	4315	8,7
30-39	6378	14,4	7277	15,2	7262	15,4	7817	15,7
40-49	7117	16,1	6915	14,4	6528	13,8	6733	13,5
50-64	6830	15,5	8049	16,8	8140	17,2	8284	16,7
65 e.o.	5860	13,3	6216	13	6474	13,7	7151	14,4
totaal	44185	100	47919	100	47243	100	49746	100

Bijlage 2 Sportparken Nieuw West en bespelingsgraad

Tabel B2.1 Bepelingspercentages sportparken Nieuw West (seizoen 2007-2008)⁸

Sportpark	Tak van sport	Bepelingspercentage
De Eendracht	Voetbal	56,25%
	Rugby	41,67%
	Handbal	23,61%
Spieringhorn	Voetbal	52,10%
	American football	100,00%
Ookmeer I	Voetbal	34,31%
	Korfbal	50,00%
Ookmeer II	Voetbal	32,67%
Ookmeer III	Voetbal	44,12%
Ookmeer IV	Voetbal	68,67%
	Honkbal	117,86%
	Softbal	100,00%
Ookmeer V	Voetbal	17,65%
	Handbal	4,17%
	Korfbal	45,00%
Sloten West	Hockey	135,56%
Riekerhaven	Voetbal	68,63%
	Handbal	53,47%
Sloten Oost	Voetbal	52,64%
	Handbal	54,17%
	Honkbal	28,57%
	Softbal	16,67%
	American football	37,50%

Noot 8 De benodigde veldcapaciteit wordt bepaald aan de hand van het aantal normteams (per vereniging) en planningsnormen per veld. Per tak van sport en per park kunnen dan bespelingspercentages worden berekend. Het bespelingspercentage geeft aan de bespelingsintensiteit ten opzichte van de bespelingsnorm. Een bespelingspercentage boven de 100% wil dus niet zeggen dat er sprake is van overbespeling, maar wel dat het veld intensiever dan volgens de norm wordt gebruikt.

Bijlage 3 Binnensport Nieuw West en bezettingscijfers

Tabel B3.1 Binnensport Nieuw West

Stadsdeel	Naam	Kenmerken
Geuzenveld-Slotermeer		
	Sporthal Aristos	<ul style="list-style-type: none"> afmetingen: 25,5 m x 44 m x 7 m. in eigendom en beheer bij Beheerstichting Aristoshal;
	Sportzaal 't Koggeschip	<ul style="list-style-type: none"> grote sportzaal (448-1056 m²)
Osdorp		
	Sporthal Ookmeer	<ul style="list-style-type: none"> vrijwel volledig onderwijsgebruik overdag
Slotervaart		
	Sportcomplex Calandlyceum	<ul style="list-style-type: none"> dubbele sporthal; 2 sportzalen; 1 gymnastieklokaal; volledig onderwijsgebruik overdag

Tabel B3.2 Bezettingscijfers

Gebruikers	Onderwijs (tussen 9.00 en 19.00 uur)	Verenigingen (tussen 9.00 en 23.00 uur en in weekeinde)	Buurt-sport/losse verhuur (tussen 9.00 en 23.00 uur en in weekeinde)	Geen gebruik	Totaal gebruik in uren per week
Naam sporthal					
Aristos	0	54,3	9,5	32,3	63,8
Caland 1	44	44	11	0,5	99,0
Caland 2	44,5	42	12	0	98,5
Ookmeer	24	41	19,5	11,5	84,5

Bron: DMO, gemeente Amsterdam, seizoen 2007-2008